

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izvemši nedelje in praznike.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti:
Din 20.—, inozemstvo Din 30.—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO:

SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 23.

URAVNŠTVO: KONGRESNI TRG ŠTEV. 3.

TELEFON ŠTEV. 2852.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisemnim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu štev. 13.633.

„Demokratski blok“.

Tako se glasi najnovejši in zadnji adut esdeesarske klike. Kar sam od sebe se bo storil po volitvah demokratski blok, ki bo štel 120 demokratskih poslancev in še celo vrsto pašičevskih, ki bodo seveda pri volitvah do tal pomandrali ne samo Vukičevića, temveč tudi vsó njegovo slavno policijo. V tem novo pečnem demokratskem bloku pa bo seveda igrala glavno violino slavna SDS, ker samo zaradi nje in njene še bolj slavne klike bo tak blok ustanovljen.

In ko čitajo take divne napovedi še ne dovolj ostrizene ovčice SDS, jim vstaja s srca nova nada, da se potem venkar enkrat povrnejo oni zlati časi, ko bodo mogli s fašistovskimi metodami dokazati vsem svojim nasprotnikom, kako oni pojmujejo demokracijo.

Ně dvomimo, da bi se jim ta dokaz sijajno posrečil, ravno vsled tega pa tudi vemo, da bo ta esdeesarski demokratski blok še bolj sijajno propadel. Kajti ta esdeesarski demokratski blok je ravno tako nesmiseln, kakor če bi nemškutarji anovali slovenski blok ali pa če bi patentirani centralisti ustanavljali slovensko avtonomijo. Kar ne gre skupaj, to ne gre skupaj in lim, ki ga ustvarja pohlep po mandatih, je mnogo prešibak, kakor pa da bi zlimal take nasprotni stvari.

Da, pred leti je bila lepa prilika, da se osnuje demokratski blok tudi z ljudmi sedanje SDS. V splošnem veselju nad nastankom Jugoslavije smo opročali stare grehe, med seboj pa smo le malo poznali. Kaj je vedel tedaj stari čika Ljuba o g. Žerjavu, kaj so vedeli tedaj slovenski demokraci o raznih pašičevcih. Da, tedaj je bila možnost za ustvaritev jugoslovanske demokratske stranke dana in zato je tudi do njene ustanovitve prišlo. Toda od tedaj so minila že leta in ljudje so se malo bolj spoznali in se tudi razšli in tako smo dobili dve demokratski stranki, eno, ki je ostala zvesta starim tradicijam, in drugo, ki je čisto samostojno pojmovala demokracijo in ki je sanjala o tem, kako bo jugoslovanski Mussolini v osebi g. Pribičevića oblekel vse Jugoslovane v eno uniformo.

Takrat so se demokrati Jugoslavije ločili in vsak je šel po svoji poti, ki sta vodile vsaka v nasprotno smer. Esdeesarska je korakala v nasilje volivnega boja PP režima, Davidovičeva pa je ostala v boju proti nasiljem do današnjega dne. In leta 1924 so se pota obeh demokratskih strank ločile za vedno, ker pač pravi demokracije ne morejo skupno hoditi z laži-demokraciji.

Danes bi seveda gospodje esdeesarji in njih stari zavezniki pašičevci hoteli, da bi bilo vse pozabljeno, kar je bilo. In mogoče bi bilo med voditelji demokratske stranke tudi nekaj ljudi pripravljenih pozabiti na stare grehe, nikdar pa na ta nasilja ne bodo pozabili volivci, ki so jih na lastni koži občutili. In na odpor volivcev se zato mora razbiti vsak demokratski blok, osnovan v družbi z demokrati.

Prazna tolažila so zato vse nade esdeesarjev, da jih bo reševal demokratski blok. Ne stoji Ljuba Davidovič leta in leta v ospredju boja za demokracijo zato, da bi pomagal na noge ljudem, ki so z žandarji in fašisti preganjali demokrate.

Je še pravica na svetu in to pravico spoznavajo sedaj naši esdeesarji in njih klika. Leta in leta so teptali svobodno voljo slovenskega naroda, leta in leta so dobivali za svoje klevete o slovenskem separatizmu žandarsko pomoč za izvajanje svojih načrtov, leta in leta so za-

Važna izjava Vukičevića.

SPORAZUMA S SLS NE OMAJE NOBENA INTRIGA.

Z dr. Korošcem sklenjeni sporazum je posledica državne politike, ki hoče zbrati vse pozitivne elemente med Srbi, Hrvati in Slovenci za konstruktivno državno delo.

Program naše vlade pa je podan v znanem spremnem pismu na Nj. V. kralja. Sicer pa je o tem izvrstno govoril dr. Korošec na shodu v Rajhenburgu. G. Korošec razume potrebe države in ljudstva in njegova stranka je stranka za vsó državo, ki hoče da pride red in pravičnost v državo ter da bo konec partizanstva.

Slovenska ljudska stranka pride v vlado po volitvah zato, ker cenimo njeno požrtvovalno delo in iskreno delo v vseh velikih problemih in potrebah državnega življenja. SLS bi že prišla v vlado; ker pa volilna vlada ni vlada dela, se na to ni insistiralo. Sedanja vladna koalicija bo po volitvah tudi sama dovolj močna, ojačena s SLS pa bo predstavljala tako moč, da bomo svoj program lahko izvršili.

Med menoj in dr. Korošcem sklenjeni sporazum ni naperjen proti nikomur in je tako intimen, da ga ne more omajati nobena intriga.

Zakaj nismo vzeli Hrvatov v vlado? Zagotavljam Vas, da nihče niti najmanj ne misli delati proti interesom hrvatskega ljudstva. Ker delamo za celokupno državo, imamo vedno in vselej pred seboj tudi potrebe hrvatskega naroda. Meni je žal, da dosedaj ni bilo mogoče pridobiti predstavnikov hrvatskega naroda za sodelovanje z nami; to ni moja krivda. Ena pa je gotovo, da z g. Stjepanom Radićem ne moremo sodelovati.

Pred kratkim sem govoril z dr. Trumbićem. Dejal sem mu, da je treba vse gledati realno, ne pa z očmi navdušenega mladeniča. Pri tej priliki sem mu povedal znano srbsko pesem o ptici, ki je priletela k carju Lazarju, da si ta izbere nebeško ali posvetno carstvo. Na škodo srbstva si je izbral car Lazar nebeško.

Z ozirom na revizijo ustave, o kateri se sedaj toliko piše v časopisih, moram izjaviti, da ustava sicer ni sv. pismo, ki se ne da spremeniti, kakor je dejal g. Marinković na shodu v Beli Cerkvu, da pa ustave do sedaj še nihče ni tudi izvajal in zato do sedaj nismo mogli videti, če je ustava dobra, ali ne. Najprej moramo vedeti, katere odredbe v ustavi so tako slabe, da so potrebne spremembe in šele potem bomo lahko govorili o reviziji.

Mnogo se tudi govori o spremembi zakona o samoupravah. Že dosedanje delovanje samouprav je jasno dokazalo, da one ne odgovarjajo interesom ljudstva, da so one še nesposobne za življenje. Jasno je, da bomo vsi, ki smo za to, da so pri nas razmere čimbolj urejene, tudi za to, da se ta zakon izpremeni in da dobi samouprava dalekosežnejši značaj,

pravljali slovenski denar z uvajanjem centralizma in z raznimi, še vedno ne končanimi polomi, sedaj pa je mera polna in vsa Slovenija vstaja proti njim. In ni proti tej enodušni volji rešitve. Najmanj pa, če se esdeesarska klika domišljuje, da svet več ne ve, kakšna je njena fašistovska demokracija in da bo sedaj v njeno rešitev ustanovljen demokratski blok.

Da, demokratski blok, skupen nastop vseh pravih demokratov se že ustanavlja in je vsak dan močnejši, ker ga družijo odločna volja vseh demokratov, da čimprej obračunajo z lažidemokracijo in med njimi je SDS na prvem mestu!

ki bi odgovarjal njihovim važnim nalogam v državnem življenju. Če pa se spremeni zakon o samoupravah, pa še ni potrebno, da se spremeni ustava.

O reviziji ustave je misliti le tedaj, kadar bi se stavila na dnevni red kakšna stvar, o kateri ustava izrecno določa, n. pr. uvedbo gornje zbornice, ker določa ustava, da je naš parlament enodomen. Toda to vprašanje ne spada v volivno borbo.

Ali se g. Davidović pritožuje na shodih, da jaz ne izvršujem sporazuma, moram odkrito izjaviti, da g. Davidovič ne razumem, ker ne vem na kakšen sporazum misli. Pri sestavljanju današnje vlade se z njim sploh nisem razgovarjal. Razgovarjal sem se samo z dr. Vojo Marinkovićem. Sporazumela sva se o vsem, kar je in kar bo treba narediti. Sporazum pa, ki sva ga napravila z g. Marinkovićem, sem dosledno izvrševal, ga še izvršujem in ga bom izvrševal. Zato bi priporočil g. Davidoviču, da se o tem jasno izrazi, ker bi potem lahko tudi jaz prišel na dan z nasprotnimi dejstvi. — Sploh pa je veliko vprašanje, v čem vem, kdo bo po volitvah igral v demokratski stranki glavno vlogo, g. Davidović, ali g. Marinković.

V zvezo z nastopom g. Davidoviča skušajo nekateri politiki spraviti kandidato g. dr. Mehmeda Spahića, trgovinskega ministra, v rasko-zrečanskem volilnem okrožju, ki pa s tem nima nobene zveze. To je samo izredne važnosti za pojmovanje politične morale sploh.

Brez njegove vednosti je bil v tem okraju dr. Spaho kandidiran od svojih prijateljev. Kar se je zgodilo dr. Spahu, se lahko zgodi vsakomur. Da se varujemo proti eventualnim podobnim slučajem, bomo ložadavne zakonske sankcije predvidevali v novem volilnem zakonu, ki se bo spremenil, ker se je dosedaj pokazalo, katere odredbe so nezadovoljive in za naše razmere neprimerne.

Gg. Svetozar Pribičević in Stjepan Radić venomer kričita o terorju in volilnem nasilju. Volilnega terorja ni. Vsaj policijska oblast ga ne vpripraja. Še nikdar niso bile volitve tako svobodne kot sedaj. Vse moje delovanje kot ministra za notranje zadeve je prežeto z željo, da se da prilika vsem in vsakomur, da bi bila po volitvah ljudska sodba končno čim popolnejša in boljša.

G. Pribičević vidi volilni teror v tem, ker ni več onih velikih županov, na katere bi se lahko zanašal. Če ni več župana, ki bi izvrševal samo Pribičevićeve naredbe, pa ta kriči o terorju. G. Pribičević nima nobenega programa in na svojih shodih polemizira z vestmi, ki jih je bogve kdo lansiral v kak list. Na take vesti pa se mi seveda ne moremo ozirati.

Tudi Radiću je potreben teror, ker bi rad veljal pred ljudstvom za mučenika. Sicer pa moram opozoriti na teror, ki ga Radić v resnici izvaja, ko naroča svojim pristašem, da fizično obračunavajo s političnimi nasprotniki.

Končno je govoril g. Vukičević še o volilni prognozi. Vladna večina je že sedaj zasigurana. Naivne so prognoze, ki podcenjujejo uspehe radikalov. Res je, da so ti sedaj malo bolj razcepilni ko običajni pri vseh volitvah, toda kljub temu bo izšla radikalna stranka iz volitev konsolidirana. Na vsak način pa ji je zasigurana taka večina, da bo lahko izvedla program, ki ga vsebuje z dr. Korošcem sklenjeni sporazum.

Ponesrečen shod Radića v Subotici.

Subotica, 17. avgusta. Predsednik hrvatske seljaške stranke g. Stjepan Radić je imel včeraj dopoldne ob 11. uri veliko zborovanje pred subotičko mestno hišo. Na zborovanju je bilo tudi veliko število pristašev drugih strank, osobito samostojnih demokratov.

Govor Stjepana Radića je bil večkrat prekinjen, ker je govoril tudi o Bolgarih. Med radićevci in pristaši drugih strank, ki so zborovanju prisostvovali, se je pričelo prerekanje, zmerjanje in vpitje, tako, da je moral g. Radić govoriti v odlomkih in daljših presledkih. Nemirni duhovi na zborovanju se nikakor niso hoteli potolažiti, tako, da je postajala situacija vedno opasnješa. Končno sta se obe skupini političnih nasprotnikov dejansko spoprijeli.

Na govornika Radića je padalo kamene in gnila jajca. Posebno eno mu je naredilo manjšo rano na obrazu. V pretepu se je vmešala tudi policija, ki je zborovalce razgnala.

G. Stjepan Radić je po odhodu izjavil novinarjem, da je presenečen nad takim zborovanjem. Napadel je ostro pristaše samostojne demokratske stranke in g. Mačkovića, ki je proti njemu nastopil, da ni mogel zborovati do konca.

VUKIČEVIĆ V AVDIENCI.

Bled, 17. avgusta. Predvčeršnjim ob 7. uri zvečer je bil sprejet predsednik vlade Velja Vukičević v avdienci. Pri tej priliki je kralju poročal o političnih dogodkih.

Včeraj jutraj bi se imel vsiti lov na divje kože. Ker je bil dež in ker je pogorah zapadel sneg, se lov ni mogel vsiti. Ako bo lepo vreme, bo lov danes, katerega se udeležijo poleg našega kralja, tudi bivši grški kralj Jurij, ki se nahaja že dva dni na Bledu kot gost naše kraljevske dvojice in pa predsednik vlade g. Velja Vukičević.

Včeraj popoldne je prispel na Bled tudi zunanji minister Vojo Marinković. Od njegovega prihoda ni pričakovati novih senzacij. Njegov prihod je samo formalnega značaja. Dejstvu, da se nahaja istočasno na Bledu predstavnika obeh koaliranih strank, pripisujejo politični krogi poseben značaj.

Bled, 17. avgusta. Včeraj je predsednik vlade g. Velja Vukičević dal novinarjem velpomembne izjave o naši notranje politični situaciji. Med drugim je dejal:

VEČERJA PRI POSLANIKU ŠEBA.

Beograd, 17. avgusta. Čehoslovski poslanik Šeba, ki se nahaja na Bledu, je povabil na večerjo našega predsednika vlade g. Velja Vukičevića in dr. Vojo Marinkovića, ki sta se povabila odzvala.

PASIČEVCI KRIČE IN KRITIKUJEJO.

Beograd, 17. avgusta. Pašičevci izrabljajo odlok notranjega ministrstva Velje Vukičevića, ki je razpustil Ligo za zaščito državljskih pravic proti žrtvam reakcije in belega terorja in z njimi dokazujejo nasilje. Obenem vpijejo o slučaju Radoja Vujevića ter zvrčajo vsó krivdo na g. Vukičevića, čes, da je odgovoren, da se vrši v državi nasilje.

ACA STANOJEVIĆ SE NE UDELEŽI SEJE GLAVNEGA ODBORA NRS.

Beograd, 17. avgusta. Prvi podpredsednik radikalne stranke Aca Stanojević je odpotoval v Vrnjačko banjo. Značilno je, da je odpotoval tik pred sejo glavnega odbora radikalne stranke, ki se bo vršila dne 19. t. m.

Velik govor Voje Marinkovića.

V Beli Cerkvi je imel drugi šef sedanje vlade g. Voja Marinković velepomemben govor, ki kljub vsem svojih mojstrski umerjenosti daje vendarle precejšen vpogled na namere vlade. In kdor pazno čita njegov govor, ta ne bo občudoval samo velike logike, ki je v vsrstih govora, temveč tudi politično previdnost, ki veje med vrsticami. Iz vseh teh vzrokov objavljamo najmarkantnejše odstavke iz Marinkovićevega govora in zlasti one, ki so važni za vso državo; dobesedno. Med drugim je govoril Vasa Marinković:

O STARI IN NOVI SKUPŠČINI.

»Nočem se ustaviti na onem delu govora g. Trifkovića, ko je govoril o delazmožnosti stare skupščine. Ona je njega izvolila za predsednika in čisto naravno je, da ima on o njej lepo mišljenje. Kar se pa tiče vprašanja, če je bila dosedanja skupščina delazmožna, pa mislim gospoda, da smo mi v tem pogledu boljši sodniki, kakor pa predsednik bivše skupščine. Prepričan sem, da bi tudi sedanja vlada našla v bivši Narodni skupščini podporo in večino. Po verujem, ker je ta skupščina pred tem podpirala štiri ali pet politik in bi tudi našo. Njena glavna politika je namreč bila v tem, da ne bi bila razpuščena in po tem se je ravnala in bi zato tudi mi mogli s njo delati. Toda mi smo bili mneneja, da je pravilno, kadar se v državni politiki odredi nova smer, da dobi tedaj besedo volilce in da on pove, če pristane na tako izpremembo ali ne...«

Nato je pojasnil g. Marinković obširno zgodovino prejšnje skupščine in povdaril, da so se izvršile številne izpremembe v državni politiki, a nikdar ni bil vprašan narod za mneneje. Nato je nadaljeval:

»Ko smo prišli na vlado smo hoteli izpremeniti jalo vo politiko, ki se je dotedaj vodila, ker smo bili mneneja, da je na vsežadnje treba priti s resnim delom. Zato smo mislili, da mora vlada dobiti volilni mandat tudi od naroda in dobi skupščino, ki ni že podpirala štiri ali pet različnih politik in je podpirala sedaj že šesto. Tega pa tudi nismo prikrivali. Nekateri so dejali, da ni bil motiv razpusta skupščine motiviran. Jaz pa konstatiram, da se je prvič v zgodovini te naše velike države dogodilo, da je vlada uradno povedala, zakaj zahteva razpust skupščine. Ni pa se tedaj samo reklo, zakaj treba razpustiti skupščino, temveč se je tudi povedalo, s čim se gre pred narod.

V znanem sprememnem pismu ministrskega predsednika na N. V. kralja je točno povedano, katere so naloge vlade, kako misli vlada te naloge izvršiti in zakaj je bila razpuščena skupščina...«

O BLEJSKEM SPORAZUMU.

»V javnosti se neprestano govori o namerah vlade po volitvah in v zvezi s tem se delajo najbolj fantastične kombinacije. Zadostovalo je, da je na nekem shodu vodja SLS iz čisto volilnih razlogov in vsled tega, ker so ga nasprotniki napadali, da je čisto zapustil prejšnje stališče svoje stranke, omenil revizijo ustave, da bi te govorice demantiral. In da vidite sedaj, kakšne kombinacije se sedaj že deset dni neprestano delajo o tem, kako da misli sedanja vlada izpremeniti ustavo in kaj da sploh misli delati po volitvah. Toda, kar misli vlada delati, to je že ona lepo napisala in podpisala 14. junija, ko je zahtevala volitve. Tu pa nikjer ni ne samo govora o reviziji ustave, temveč se iz vsega dokumenta vidi, da o reviziji sploh govora biti ne more, ker se najprej zahteva, da se ustava izvaja.

Kajti, bratje in gospoda, so ljudje, ki bi se tudi dali ubiti, trkajoč se na prsa, kako branijo ustavo, toda o ustavi sami se sploh ne brigajo. Oni mislijo, ko da je ustava koran ali evangelij, sveto pismo, ki se je enkrat napisalo in se mora sedaj vedno enako čitati

v cerkvi. O tem pa, da kristjani nočejo spoštovati tega kar je tam napisano, ne vodijo računa. Ustava pa je napisana zato, da se izvade. Vsak dan pa morete konstatirati, da so se najvažnejša določila ustave neizvršena.

Ne bom govoril o drugih stvareh, toda vi vsi veste, kako važnost polaga ustava na samoupravo. Vprašam pa vas, kje je vaša občinska samouprava v teh petih letih. Vidite, to ne gre in ne more iti. Ne more biti, da se napiše ustava, da se zaradi nje ljudje bore, da se za njeno ohranitev ustanavljajo nasilni režimi, da si ljudje v obrambi ustave razbijajo glave, da pa se ustava ne izvaja. Mi smo smatrali in smatramo, da je ustava zato tu, da se po njej dela in vlada in da se izvrši vse, kar ustava določa. Tega pa je polno. Ko pa se to izvrši, tedaj se more govoriti tudi o izpremembi ustave.

Od vsega početka je postalo vprašanje revizije ustave nekako strašilo. Ustave niso božje delo, ki je prišlo od zgoraj in ki se zato ne smejo menjati. Ustave so človeško delo in one se morajo izboljševati, izpopolnjevati v skladu s razvojem razmer. Ustava more biti dobra to leto, a slaba čez dvajset ali več let. Ustavotvorec, ki je to našo ustavo naredil, se je tega tudi tako zavedal, da je v naši ustavi zlasti olajšana revizija ustave. V tem zato ni nobene nevarnosti. Ne bojim se izjaviti, da ni bilo nobene nevarnosti izvršiti revizijo ustave, če bi nastal zato čas in če bi konstatirali, da je potrebno kako določbo ustave izpremeniti. Konstatiram pa ravno tako, da je glavna naloga skupščine, ki jo boste izvolili dne 11. septembra, ne da revidira ustavo, temveč da jo najprej izvade.

Nato je govoril Marinković

O ČETRTI STRANKI.

Tudi o tej vladni nameri se govori. Kaj je v stvari?

So ljudje, ki nikdar ne morejo razumeti, da je postala predkumanovska Srbija ta velika država Srbov, Hrvatov in Slovencev. Kdor je živel v prejšnji mali deželi, ne more priti iz nje. So pa tudi ljudje, ki vedno mislijo, če pride čez Donavo, da so prišli preko in ne čutijo se, ko da bi bili v isti državi. So torej pri nas ljudje, ki mislijo, da se more in mora obnoviti stara država (srbska, op. ured.). Jaz nasprotno pa rečem, da pravi naravni zakon, da je taka obnova nemogoča. Treba je iti naprej in treba je hoditi s časom.

Nekdaj v predkumanovski Srbiji je bil narod razdeljen v tri stranke: v liberalno, naprednjaško in radikalno. Ves narod je bil razdeljen v te tri stranke, ki so se po našem običaju med seboj pretepele. In tedaj je prišlo ljudem, ki so čutili, da njih stvar ne napreduje na misel, da ustanove četrto stranko. Toda do te stranke ni nikdar prišlo. Demokrati stranki, ki pa ima zaupanje naroda ni potreba četrta stranka.

S tem je Voja Marinković končal svoja izvajanja o notranji politiki vlade in nato govoril o narodnih manjšinah. Te niso nobena nesreča za državo, ker jo s svojimi posebnostmi obogate. Nesreča postanejo le, če kdo ne zna spoštovati posebnosti manjšin.

Nato je govoril Marinković o svobodni volitvi. Prejšnje volitve so bile iz dveh ozirov nesvobodne. Predvsem vsled tega, ker je bilo volilno ponašanje volilcev napačno postavljeno. Govorilo se je, te stranke so za državo, one so proti. Z istim geslom se je tedaj nastopalo tudi proti njemu in demokrati stranki. Posledica tega je bila, da je postal volilec zmešan in s tem je bila volilna svoboda nemogoča.

Tudi sedaj se še gode volilna nasilja, toda manj ko prej. Napredek tudi v tej stvari gre le polagoma in tudi za svobodo treba narod neobraziti.

S krepko obsodbo diktature je nato zaključil Voja Marinković svoj velepomemben govor.

Enako malenkostni so na hrvaški strani očitki, da dolgoletni borilec za kmečka prava Albin Prepeluh ne bi smel kandidirati v Dolnji Lendavi, ker je Slovenec. Kmečki volilci bodo mirno preslišali te očitke. Na kandidatski listi blestijo pristno kmečka imena in sicer kmet Ivan Rajšp v Mariboru, ki šteje v obeh srezih nad 130.000 prebivalcev in temu primerno nad 30.000 volilcev, ki mu lahko zajamčijo izvolitev. Kmeti Vičot in Podpečan sta si v svesti dedščine slavnega kmečkega poslanca Vinka Ječovnika, Pinterič bode pa v savski dolini združil organizirane kmete. Učitelj Ivanjšič je postavila kandidatom svobodna kmečka volja. Ker sem danes na shodu v celjski okolici, moji drugi domovinski občini, me morem pustiti neomenjeno, da celjski in šmarnski okraj gresta v volilno borbo za moža, ki je že kot mlad pisatelj pred desetletjem v »Naši vasi« pokazal ljubezen za slovenskega kmeta. Izmed mlajših slovenskih razumnikov ima najtemeljitejšo splošno in svetovno nabrazbo in poznanje razmer v narodu, doma in v Beogradu in Zagrebu, tako da bode po dr. Antonu Novčanu Savinjska dolina kot žibelka kmečke in splošne slovenske kulture častno zastopana.

Kmetom ni treba mnogo dopovedovati, kaj naj storijo, ker bodo s svojim bistrim razumom pravo zadeli. In izobraženci? Naj stojijo, kamor jih kliče interes in prepričanje. Nočem na nikoga vplivati, kdor je svoj mož. Mnogo jih je pa vsled težkega stanja ozlovoljenih, ki pravijo, da nočejo voliti z nikomur. Ali bode njim potem boljše? Ali hočejo mar zaostati za manj izsolanimi kmetom, ki zna, kaj mu je kljub težavam na dan olitev storiti in bode storil dolžnost.

Dobro se spominjam besed, ki jih je govoril slovenski inteligenci pred 5 leti predsednik narodne skupščine dr. Ivan Ribar, ko je rekel, da pri danih razmerah slovenskim naprednjakom kmalu ne bode kaj drugega preostalo, nego nasloniti se na napredno kmečko organizacijo in jo podpisati. Jaz bi k temu pridjal, da se nam je nasloniti na splošno kmečko organizacijo pod vodstvom Štefana Radića, naj ga strah naših klik za lastno eksistenco še toliko blati in v naš de-va.

Če smo narod in če se bo narod kolikor toliko sam vladal, kakor bi moralo biti po modernih principih in če ne bo odločeval o sestavi vlade duh kakega Macchiavellija, bo Štefan Radić, če ne danes, pa jutri, celo predsednik kmečke vlade in sicer kot predsednik najmočnejše kmečke stranke.

* V svrhu pravilnega informiranja javnosti objavljamo članek uglednega pristaša SKS, pa čeprav se v vseh njegovih izjavah ne strinjamo. Op. ured.

Politične vesti.

== Nebenih novih kandidatnih list v Sloveniji. Včeraj je bil zadnji dan za vlaganje kandidatnih list in nobene nove liste nismo dobili. Vložili so sicer svojo listo radikalni za ljubljansko — novomeško okrožje, a jo je sodišče vsled številnih nedostatkov moralo odkloniti. — Ni pa tudi bila vložena uradniška lista za mesto Ljubljana, čeprav je bilo sklenjeno, da se vloži. Da je bila to težka napaka, bodo uradniki še prekmalu spoznali, kajti večjega neuspeha niso mogli uradniki doživeti, kakor da niso vložili svoje liste. Vzdržujemo se vsakega nadaljnjega komentarja, ker nečemo govoriti neprijetnih besedi na račun uradniške zavednosti. Zlasti še, ker upamo, da bo večerajšnji neuspeh rodil dobre uspehe in prepričal uradnike, da so najslabši prijatelji uradništva tisti, ki mu pridigujejo — neodločnost in kunktarstvo. Tako bodo v Ljubljani 4 skrinjice, na Kranjskem pet in na Štajerskem sedem. Izbire je še vedno dovolj!

== Pristaši zapuščajo SDS. V Radomljah v kamniškem okraju je bila precej močna krajevna organizacija SDS. V soboto pa se je vršil v Radomljah shod SKS. Shoda se je udeležilo tudi zelo veliko pristašev SDS, ki so pa izjavili, da so bivši pristaši SDS in da vstopajo v SKS. Navdušenje je bilo celo tako močno, da je navzoči čuvar skrinjice SDS izjavil, da bo prekalal svoje čuvarstvo te skrinjice. — Da je nastal tak preobrat v mišljenju ljudi, je v veliki meri zasloga popularnega kandidata Ravtarja. Ni zato čuda, če bi postal skoraj žrtev esdesarske intrige. Ta intriga je tudi ljudem v Radomljah v prvi vrsti odprla oči.

== Davidović o takozvanem blejskem sporazumu. Na shodu v Banjaluki je dejal Davidović o sporazumu med Vukičevićem in dr. Korošcem: Demokratiška zajednica ni ko oni takozvani blejski pakt, o katerem se govori in ki je nastal samo iz razgovora dvojice ljudi, ki so se slučajno našli pred volitvami. Ta pakt je bil morda napisan le v par besedah, za katere morda ne vedo niti najbližji pristaši. Demokratiška zajednica je mnogo več. Nastala je iz skupnega dela in je vezana v srca nas vseh, ker jo vsi iskreno hočemo. — Prepričan smo, da je govoril g. Davidović odkritosrčno, toda boj zaradi nosislva liste v Sandžaku ne govori ravno za preiskrene čistošne v demokratiški zajednici.

== Stjepan Radić — narodni pruhoditelj Madjarov. Neverjetno, kaj vse kroglice ne stori. V svojem »Narodnem Valcu« objavil St. Radić proglas na Madjare iz Vojevodine. V tem proglasu pravi Radić, kako tvorijo Madjari v Vojevodini relativno večino in kako je vsled tega njih pravica, da zahtevajo vse nacionalne pravice, zlasti pa popolno priznanje svoje madjarske narodnosti, kot »svete in nekršljive kulturne Zajednice«. Njegova stranka bo Madjare v tem stremljenju z vso silo podpirala, toda zato ji morajo dati Madjari svoje kroglice. G. Radić je pozabil povedati, da v nasprotnem slučaju tudi njega madjarske zahteve niti najmanj ne brigajo. Kroglice so torej važnejše ko pa vsa načela. — Kakor občudujemo to vneto Radića, da dobi čim več kroglic, pa moramo še bolj občudovati državniško modrost St. Radića, da

ravno sedaj, ko uprizarjajo Madjari s pomočjo lorda Rothermera akcijo za revizijo trianonske pogodbe, prevzema vlogo madjarskega pruhoditelja. Latinski pregovor, da volja v vsaki stvari gotova mera, očitno za gospoda Radića ne velja, če gre za kroglice. Mišimo pa, da je tudi prevelika vzmeta za kroglice ni dobra.

== Ogromna zadolžitev kmetov. Kmetijski minister dr. Svetozar Stanković je izjavil, da znaša po sedanjih poročilih zadolžitev kmetov dve do tri milijarde dinarjev. Ker ministrstvo za kmetijstvo še ni prejelo vseh podatkov, zato še ne more povedati točno vsote. S finančnim ministrom je že imel več sestankov, kako bi država priskočila kmetom na pomoč. Predvsem bi bilo treba poskrbeti, da kmetje ne bodo več žrtve oderuhov. Po Srbiji in drugih krajih plačujejo namreč kmetje običajno po 20 odstotkov, ponekod pa tudi 40 odstotkov obresti. Je zato nujno, da država kmete reši pred oderuhi in upamo, da bo vlada tudi po volitvah mislila na odponoč prezadolženemu kmetstvu.

== Zmanjšanje okupacijskih čet v Porenju. Po dolgem obnavljanju so končno francoski konservativci pristali na delno znižanje okupacijskih čet. Ni se pa posrečilo Briand, da bi se znižanje izvršilo v tej meri, kakor so predlagali Angleži. Ti so namreč bili pripravljeni znižati svoje čete za 10 odstotkov, dočim so francoski konservativci pristali le na 5000 mož. Vendar pa je tudi to znižanje napravilo v nemških krogih ugoden utis in zasedanje Sveta Zveze narodov se bo tako pričelo v pomirljivejši luči.

== Ponesrečen monarhističen puč na Portugalskem. Nemirna portugalska republika je srečno preživela svoj 17. puč v 16 letih in svoj tretji letošnji. Za izpremembo so se sedaj uprli monarhistični oficirji, ki so zmagali v prejšnjem puču. To pa vsled tega, ker je sedanji ministrski predsednik in obenem tudi minister menda vseh ministrstev, general Carmona imenoval za namestnika predsednika vlade polkovnika Suza, ki je organiziral prejšnji puč. S tem pa je Carmona nastopil proti nekaterim monarhističnim članom vlade in oficirjem, ki te člane podpirajo. Nastala je oficirska zarota. Trije oficirji so nato vdrli v predsedstvo vlade in zahtevali z orožjem v roki, da Carmona imenovanega Suza prekliče. Ker ta tega ni hotel storiti, je eden od njih poročnik Carmento prišel streljati. Bil pa je razorožen. Oficirji so nato hoteli prisiliti državno tiskarno, da objavi v uradnem listu dekret o demisiji vlade in da je imenovan za diktatorja kapitan Camera, vođa vstaje. Toda to se jim je ponesrečilo in enako tudi prikus, da bi pridobili garnizijo za sebe. Puč je bil nato hitro likvidiran in general Carmona je ostal gospodar položaja.

== Rikov o zunanje - političnem položaju sovjetske Rusije. Na običnem zboru moskovske organizacije komunistične stranke je imel Rikov velik zunanje-političen govor. Po njegovem mnenju dokazuje povečevanje vojnih proračunov in narastek vojne industrije v celi vrsti držav, da se kapitalistični svet pripravlja na vojno. V zadnjih letih so nastali v odnošajih med sovjetsko Unijo in kapitalističnim svetom kardinalne izpremembe. Imperialistična politika hoče na vsak način ustvariti sovražno fronto proti sovetom. Ne napreduje sicer ta namera tako, kakor bi kapitalistični svet hotel, ker je na eni strani odpor v kapitalističnih deželah proti taki politiki prevelik, na drugi strani pa miroljubna politika sovetov ne daje za odkrit napad dovolj povoda. Kljub temu pa je treba računati s tem, da je naft nove vojne proti sovjetski Uniji izdelan v vseh podrobnostih. Duša vse te akcije proti sovetom pa so angleški konservativci. Na eni strani skušajo pridobiti sebi novih zaveznikov z izkoriščanjem nasprotstva med kapitalističnim in sovjetskim sistemom, na drugi strani skušajo pod geslom boja proti revoluciji organizirati protisovjetsko fronto, na tretji strani pa računajo s spori, ki so nastali vsled Versajske pogodbe ter obljubljajo, da bi mogle gotove države svoje izgube vsled Versajske pogodbe nadoknaditi na škodo Rusije. Te diplomatske vojne priprave so mogli sovjeti konstatirati na celi vrsti mednarodnih konferenc, v glavnem pa na zadnjem zasedanju Zveze narodov. Nadalje je Rikov konstatiral v svojem govoru, da se je glede pričetka vojne pojavilo na zadnjem zasedanju plenuma komunistične stranke dvoje mnenj. Orinski je bil mneneja, da v najbližjih letih ni pričakovati nove vojne. Zinovjev pa je bil nasprotno mneneja, da ni kapitalistična vojna proti sovetom samo verjetna, temveč neizogibna. Plenum stranke pa je odklonil obe mnenji in sprejel resolucijo, ki povdarja historično neizogibnost vojn in na nje verjetnost v najbližji bodočnosti. Ker pa še niso izpraznena vsa sredstva za ohranitev miru, je plenum izvršilnega odbora mneneja, da treba delati za čim daljšo odložitve vojne. Rikov je dalje izjavil, da je glavni vzrok v odložitvi v socialni nedaravnost konkretne vojne nevarnosti njena dolžnost, da stori vse, kar je v njeni moči, za obrambo zemlje.

== Konec Čangkaškeve slave. Vsled stalnih porazov južne armade je ugasnila tudi Čangkaškova slava. Čangkaš je moral odstopiti, vrhovno poveljstvo nad vojsko pa je prevzel poseben vojni svet. Čangkaš je se je umaknil v zasebno življenje in odšel v svoje rodno mesto Nipon, kjer bo v bogastvu živel udobno in premišljeval o svojih napakah.

== Mandžurski diktator Čangcolin je poslal misijonarjem posebno pismo, v katerem jim javlja, da ne bo ovalil njih verskega in karitativnega delovanja, če se ne bodo niti najmanj vmešavali v politične dogodke. (Misijonarji namreč niso skrivali svojih simpatij za Kuomintang.)

Poravnajte naročnino!

Dr. Vekoslav Kukovec:

Volitve in kmečka stranka.*

Osebnost me izid volitev malo briga, le splošni interes naroda mi je pri srcu. Moji očji rojaki ormoškega in ptujskega okraja, organizirani v Slov. kmečki stranki, so mi sicer izkazali veliko zaupanje s ponudbo kandidature, rad sem jo pa v danih razmerah prepuštil mlajši moči. Izkazano zaupanje pa vračam s tem, da skušam v sledečem zavriniti nekatere kmečki stranki storjene krivične očitke njenih raznovrstnih nasprotnikov.

Pred vsem oba ljubljanska dnevnika, ki sta si sicer vsak dan v laseh, složno očitata, tukajšnji okrožni kmečki organizaciji, kateri sem izvoljen poslovodnim podpredsednikom, da se je prodala Hrvatom, s tem da je mošlec liste v mariborskem okrožju Hrvat Štefan Radić. Pozabita, da smo mi rojaki slovitoga prijatelja Hrvatov Stanka Vraza, kateremu je bil, kakor nam, Hrvat brat. Slovenski kmečki stranki pa sploh Štefan Radić ni Hrvat, ampak najmočnejši voditelj vseh zavednih kmetov države brez ozira na jezik v njihovi veliki borbi za napredek. Ker Slovenci danes sploh političarjev nimamo, ampak imamo le malenkostne taktičarje, nam je v mariborskem okrožju le čast in ponos in ne breme, če je hotel sprejeti mandat, Štefan Radić, priznani politični voditelj, ki mu je bil mandat s soglasnim sklepom slovenske kmečke organizacije pomenil. Eni izmed nasprotnikov hočejo zmanjševati ugled kmečkega voditelja Štefana Radića s tem, da pripoveduje dan na dan, kar je oči nasprotnikom, kar mu je pa prej v čast nego v kvar pri vseh, ki vemo, da je politika borba za pravice, ki se ne izvjuje z roka-vicami. Radić je sicer dovolj obrazložil to svoje postopanje, ko je povedal, da z ljudmi govori človeško, z lopovi pa mora lopovski. Drugi nasprotniki pod vodstvom dr. Korošca, ki si je pred 2 leti rad grl svoj lonček juhe pri ognju Radićevega mučeništva, skuša danes odvrnati slovenskega kmeta sveda

iz sebičnosti od voditelja Štefana Radića s tem, da prpoveduje dan na dan, kar je očitno čul od kakega dvorskega prilizuma, da Radić vsled nekih dogodkov (zopet veleizdajška podkivanja?) ne more pod nobenim pogojem, če ima tudi večino za seboj, v vlado, dočim je dr. Korošcu z 22 poslanci izmed 315 zagotovljeno, da pride zopet v vlado. Ali zopet le za 72 dni? Naj pride. Štefan Radić je na shodu v Ptuj mnogo bolje govoril, ko je rekel, da v prihodnjo vlado morajo priti Hrvati in Slovenci in ne eni brez drugih. Če bi bil dr. Korošec prijatelj slovenskega kmeta, ne bi mu pripovedoval, da Hrvati, ki so kmečki narod in kmečki volijo, ne pridejo v vlado, ker se s tem le nebi sovraštvo Hrvatov proti Slovincem. Na ves glas bi moral povedati, da je bila nečuvstvena krivica, da je narodna skupščina dve leti zborovala potem, ko je razveljavila mandat baš kmečkemu voditelju Štefanu Radiću, ki je od 70 hrvaških mandatov dobil ponovno 60 in jih tudi zdaj ne bode dobil manj, dočim bode pritegnil povrh tudi Srbe in Slovence. Narod je edini merodajni sodnik in če je njemu Štefan Radić junak, pride manj v poštev, kaj neki ljudje sodijo, ki miso narod. Tudi ima v mariborskem volilnem okrožju Štefan Radić od zadnjih volitev neko posestno stanje, katerega ne bodo zmanjšale malenkostne vojne zvijače. Izvoljeni so bili tu še pred 2 leti trije njegovi poslanci. Zato je najprimernejši kandidat mariborskega okrožja Štefan Radić.

Če je na listi tudi srezki kandidat za Mursko Soboto dr. Odič, je tudi on že tu dokazal na podlagi svojega delovanja za kmeta, da mu pritiše mandat po posestnem stanju, ker je pripeljal iz Medjimurja in Prekmurja 10 poslancev že v oblatnost skupščino v Mariboru, v kateri je tudi od vseh slovenskih strani priznana zavzel pravično stališče, da noče biti stranka, ampak mu je za pozitivno gospodarsko delo vseh.

Kako se je izjalovila akcija za vzpostavitev nekdanje Madžarske.

Z. Ž. — V RIMU, 10. avgusta.

Za časa italijansko-albansko-jugoslovenskega spora se je pokazalo, da se vkljub vsemu »priateljstvu«, ki veže Anglijo z Italijo, vendar večina angleškega tiska ni kar ljubezniva in brezpogojno postavljala na stran Italije in njene neboljane arnavske varovance. Bil je v resnici samo en angleški list, ki je preko vseh argumentov treznega razmišljanja z očitveno sovražnostjo napram Jugoslaviji zastopal italijansko-albansko stališče, londonska »Daily Mail« (»Dnevna pošta«), ki ji je lastnik lord Rothermere, brat in naslednik svoječasnega prvaka angleškega novinstva, lorda Northcliffea.

Lord Rothermere je znan kot velik prijatelj Italije vobče, a fašizma še prav posebej in »Daily Mail« je vedno in ob vsaki priložnosti, odkar je lord Rothermere njen lastnik, z vso vlogo zastopala koristi fašizma. V rimskih političnih krogih sicer trdijo, da ta ljubezen londonskega lista do fašizma ne temelji samo na zaljubljenosti njenega lastnika v fašizem in njegovega vodjo, temveč tudi in najbrž v še večji meri na neki bolj realni, bolj materialni podlagi, ki ima svoj izvor v milijonih dispozicijskega zaklada italijanskega ministrstva zunanjih stvari, toda mi hismo »štet« teh milijonov in recimo, da ne verjamemo onim rimskim političnim krogom. To nas pa seveda ne odvrta od ugotovitve, da je bila »Daily Mail« še vedno na razpolago italijanskemu ministrstvu zunanjih stvari, kadar je šlo za to, da se skuje kaka politična spletki, ki naj bi prinesla znatnejši dobiček fašistovski Italiji, pa ni kazalo, da bi italijanski zunanji urad prevzel odgovornost zanj. Tako je bilo tudi prav v zadnjem času, ko se je hipoma pojavila v evropski javnosti nujna zahteva po reviziji trianonske mirovne pogodbe, s katero so bile določene meje današnji Madžarski.

Če se upošteva dejstvo, da fašistovska Italija po sklenitvi prijateljske pogodbe z Madžarsko — ratifikacijske listine so bile izmenjane prav te dni, s čimer stopa pogodba v polni meri v veljavo — povsod in ob vsaki priložnosti skuša nastopiti kot pokroviteljica Madžarske in podpirateljica njenih teženj za razširjenjem njenega sedanjega področja do nekdanjih mej dežele krone sv. Stefana; če se doda, da je italijanski tisk v zadnjem času izredno veliko razpravljal o potrebi, da se popravi krivica, ki se je storila Madžarski pri sklepanju mirovnih pogodb z vsestranskim okleščanjem njenega ozemlja, in če se končno vzamemo v obzir zveze imenovanega londonskega lista s palačo Chigi (italijanskim ministrstvom zunanjih stvari) postaja popolnoma razumljivo, zakaj se je lord Rothermere, ki drugače zelo poredkoma prijema za pero, pred kakimi tedni hipoma silno razvnel »zaradi krivice, ki so se storile Madžarski«, začel kakor nekak Jupiter tonans na vse strani metati svoje papirnat »strel« proti »sovražnikom Madžarske«, tistim ki so oropali Madžarsko njenega nacionalnega ozemlja, in z vso silo zahteval revizijo trianonske mirovne pogodbe.

Kakor se doznavja iz tukajšnjih novinarskih krogov, se je lord Rothermere, preden je začel svoj boj za vzpostavitev nekdanje Madžarske, mudil nekaj časa na Madžarskem, potoval nato na Dunaj, pa se zopet vrnil v Budimpešto. Pravi se, da je potem posetil še neke druge prestolnice, med katerimi je bil najbrž tudi Rim, kar pa se seveda ne priznava, ker bi bila potem stvar vendarle preočita. Ko se je vrnil v London, je objavil oni svoj članek z zahtevo revizije trianonske pogodbe, ki je dvignil toliko prahu po vsej Evropi.

Stvar je bila imenitno zasnovana, toda zmotili so se vendar tisti, ki so jo zasnovali z lordom Rothermereom v Rimu in Budimpešti. Zasukalo se je v Parizu, v Jugoslaviji, v Pragi in Bukarešti, in dr. Beneš je v češkoslovaškem parlamentu izrekel težko obtožbo na naslov lorda Rothermera, da hoče zaneti novo vojno, vojno med državami naslednicami avstro-ogrskemu monarhiji. Lord Rothermere je odgovoril dr. Benešu v dolgi brzojavki, trdeč ravno nasprotno, da s svojo zahtevo hoče le utrditi mir, toda dr. Beneš je sicer zelo vladno, pa vendar odločno odklonil vsako razpravo z objestnim nepoklicanim rušilecem srednjeevropskega statusa quo. Boj pa se je seveda nadaljeval v tisku; toda danes se v rimskih krogih že — hočeš, nočeš, moraš — priznava, da izvenzmi Madžari in Lahe ta zahteva lorda Rothermera, ali bolje rečeno, spletki rimskega zunanje urada ne le ni nikjer našla prijaznega odmeva, temveč je nepovsod in zlasti tudi v vsem ostalem angleškem tisku naletela na najodločnejši odpor.

Odgovorni angleški politični krogi so se zavili v kar najstrožjo rezerviranost. Minister zunanjih stvari ni niti odgovoril na vprašanje poslance Gowera, ki se je nanašalo na trianonsko pogodbo in je bilo v zvezi z lord Rothermereovo kampanjo. Gospod Chamberlain je smatral molk pač še za tem potrebniji, ker ima nalogo, da skupno s čilenskim in japonskim zastopnikom pripravi za svet Zveze narodov poročilo o kočljivem vprašanju mešanega rumunsko-mad-

žarskega razsodišča in mu je zato akcija lorda Rothermera vse drugo, samo ne dobrodošla. Angleški tisk, ves, zlasti pa najuglednejši, s »Times« na čelu, pa je povedal čisto jasno, da bi vsaka teritorialna izprememba nakopala Madžarski vojno s sosedo in da bi revizija trianonske pogodbe izpodkopala evropski mir. »Ni ga količkej avtoritativnega človeka v Angliji, ki le količkej pozna dejanski položaj v osrednji Evropi, kateri bi pristal na predloge, ki bi vrgli iz tečajev sedanji položaj Evrope!« Tako je splošno mnenje angleškega tiska, angleške javnosti, izvenzmi seveda Rothermereovo »Daily Mail«.

Lord Rothermere je v svojem članku govoril tudi o nekakih obljubah Madžarski, ki pa se potem niso izpolnile, in te obljube da je vsebovalo neko pismo tedanjega francoskega ministrskega predsednika Milleranda madžarski vladi. Gospod Millerand da je v tem pismu sporočil madžarski vladi, da se more v slučaju, ako bi se s tedanjim razmejitvijo storila Madžarom kaka krivica narodnega ali gospodarskega značaja, pritožiti na Zvezo narodov. To pismo je bilo od 6. majnika leta 1920, a do izpolnitve obljube, ki jo vsebuje, da ni prišlo nikoli.

Lord Rothermere pa se je urezal tudi s tem pismom. Francoski listi so sedaj objavili besedilo tega pisma in iz njega izhajajo jasno, da je šlo tedaj le za neki določen slučaj. Razmejitvena komisija, kateri je predsedoval — Anglež, je namreč predlagala, da naj se dve vasi ob češkoslovaško-madžarski meji pridelita Madžarski, v čemer je komisija v polnem obsegu sledila navodilom, ki jih je za njeno postopanje predlagal gospod Millerand. Drugače spornega vprašanja pa sploh ni bilo niti na češkoslovaški, niti na rumunski meji, in tako je svet Zveze narodov s sklepom od 23. aprila 1923. leta v resnici prisodil oni dve vasi Madžarski, s čimer je bilo zadostno vsem upravičenim madžarskim zahtevam.

Da je bila Madžarska v resnici težko prizadeta po trianonski mirovni pogodbi, je resnica, toda meje so se ji določile tako, da so se povsod, kjer je le bilo mogoče, upoštevali njeni narodni in gospodarski interesi. Madžarska more v sedanjih mejah živeti, za kar je najboljši dokaz dejstvo, da v resnici dobro živi. Zveza narodov je poskrbela, da je Madžarska izdala 1924. leta 250 milijonov zlatih kron posojila, in uspeh je bil tak, da se je vkljub oni znani falzifikaciji francoskih bankovcev že 1. julija 1926 odpravila mednarodna finančna kontrola. Kampanja za revizijo trianonske pogodbe tako ne le ni potrebna, temveč je naravnost škodljiva, nevarna. Trianonska pogodba mora, kakor je rekel dr. Beneš v češkoslovaškem parlamentu, ostati eden glavnih bistvenih smotrov politike Male antante, dočim pa mora madžarska politika, če hoče biti v resnici miroljubna, biti usmerjena na to, da si madžarski narod ustroji svoje narodno življenje v okviru obstoječih pogodb.

V ostalem pa je treba pripomniti, da je tudi še na sedanjem madžarskem področju nad pol milijona Slovkov, nad 200.000 Jugoslovenov in lepo število Rumunov.

Italijanski politični krogi skušajo seveda upravičevati madžarske tožbe zaradi okleščitve njihovega nacionalnega ozemlja. Navaja se, da je Madžarska po trianonski pogodbi izgubila 59% svojega vevskupnega prebivalstva, 30% prebivalstva madžarske narodnosti (kako so se svoječasno »delali« Madžari, je vendar znanol) in 68% svojega ozemlja. Gostota prebivalstva da je porasla od 64.6 na 82, kar se je zgodilo po priselitvi madžarskega življa iz področij, ki so prišla pod druge države. Razmerje med prebivalstvom prestolnice in ostale države, ki je znašalo prej 1:17, znaša sedaj 1:6. (Kaj naj poreče Avstrija s svojim Dunajem?) Zlasti se poudarja, da je zelo otežkočena oskrba Budimpešte, češ, ker so najrodovitnejši deli države sedaj pod Jugoslavijo in Rumunijo. Madžarska da je izgubila 83% svoje železne proizvodnje, 50% svojih železnic, 18% strojnih tovarn, 84% gozdov, proizvodnja drv za kurjavo da je padla od 2.26 na 0.16 kvintala na prebivalca. Tako zelo da je oškodovana uboga Madžarska po trianonski mirovni pogodbi, tožijo sedaj Madžari in — Lah, tisti Lah, ki so vendar z vsemi ostalimi zavezniki vred in oni še v prvi vrsti naložili trianonsko pogodbo Madžarom, tistim Madžarom, ki so vendar enako sokrivci svetovne vojne, kakor njihovi zavezniki na Dunaju in v Berlinu!

Tu v Rimu se danes vse topi usmiljenja napram Madžarski, a poudarja se vedno in vedno, da je bila Italija prva, ki je svoji bivši sovražnici ponudila prijateljsko roko. Madžarska da je morala pač težko plačati svoje politične zmote, ali sedaj sme upati, da se ji z italijansko pomočjo kmalu zopet povrne nekdanje blagostanje. O reviziji trianonske pogodbe pa se ne govori več in laški tisk je popolnoma umolknil s tozadavnimi svojimi zahtevami. Priznava se splošno, da se je akcija lorda Rothermera popolnoma — izjalovila!

nasprotno, srednješolcem, ki se posebno odkljujejo, so v Avstriji odprta enako akademikom skoraj vsa kmetijska službena mesta. Isto velja za Češkoslovaško, kjer so v glavnem srednješolci dvignili kmetijstvo na še višjo stopnjo kakor v Avstriji. — Nikomur ne pride na misel, odrekati posameznim akademikom izobraženim strokovnjakom lepe službe za naše kmetijstvo, n. pr. kar se tiče šolstven in upravne stvari te stroke. Čast komur čast! Ampak kar se je od vsega početka doslej v večjih obsegih dobrega ustvarilo za povzdigo slovenskega kmetijstva, skoraj izključno vse je bilo delo agronomov in ocnologov srednješolcev! Spominjamo samo na eminentne zasluge naših starejših strokovnjakov — srednješolcev: Povšeta, Dolenca, Pirca, Rohrmanna, Skalickija, Belleta, Zmavca, obeh Strekeljnov, Gombača, Puklavca in drugih. Tudi več mlajših srednješolcev se priznava uspešno udeležuje, n. pr. Priol, Sege, Kafol, Stoklas na Grmu, Vardjan v Št. Jurju in drugi. Ta dejstva dokazujejo, da so agronomi z višjo srednješolsko strokovno izobrazbo polno usposobljeni vršiti in biti kos najtežjim nalogam moderne kmetijske službe, zlasti pa pospeševalnemu delu med narodom. Bilo bi tedaj zelo zgrešeno, če bi se nadaljevalo z odraščanjem srednješolcev od važnejših kmetijskih funkcij. To bi se pri pospeševanju kmetijstva le maščevalo.

Podobno velja tudi glede odlično usposobljenih in v praksi preizkušenih absolventov nižjih kmetijskih šol. Topogledno spominjamo na naše odlične strokovnjake Gorčičana, oba Zupanca, Matjašiča in druge, katere glede uspehov lahko upravičeno uvrščamo med gornje.

Pri kmetijski pospeševalni službi treba tedaj glede strokovne usposobljenosti strogo ločiti in upoštevati trije: 1. Na šolah pridobljeno teoretsko usposobljenost; 2. prakso na posevstih po dovršenih študijah; 3. individualno sposobnost: a) za delo med narodom (ki je najvažnejša); b) za učiteljsko službo na strokovnih šolah; c) za strokovno-pisarniško delo. Eminentne važnosti za vsakoršen uspeh je, da se zaposli izšolan strokovnjak tam, za kar je dotični individualno najbolj sposoben. Za samoupravno kmetijsko službo in za državno zunanjo službo zamorejo priti praviloma v poštev samo zadostno predizobraženi, preizkušeni in za delo med narodom individualno sposobni strokovnjaki. Povsod na svetu najdemo slučaje, ko je teoretsko morda najvišje usposobljeni strokovnjak — individualno lahko popolnoma nesposoben za upravo posestva ali pa za pospeševalno delo na terenu, in obratno. Isti bi se pa morda odlično udeleževal kot strokovno-pisarniški uradnik ali pa kot učitelj teorije na šoli. Na veleposvestu, ki se mora vzdržati samo iz sebe in ki se bori za obstanek, uprava kljub morda odlični šolski kvalifikaciji kaj kmalu izloči strokovnjaka — nameščenca, če ni tudi praktično poraben. Oblastna samouprava naj tedaj namesti, uporablja in plača kvalificirane kmetijske strokovnjake po njihovi individualni sposobnosti za podrobno delo, daje naj prednost onim, ki znajo na šolah pridobljeno teorijo po danih razmerah plodonosno spajati s prakso, ki so tedaj zmogni na terenu samostojno delati in ustvarjati. To je edino dober princip moderne kmetijske administracije. Moderni gospodar meri človeka, ki ga namešča, predvsem z vatlom individualne sposobnosti in produktivnosti, po rentabilnosti njegovega dela, ki je edino pravo merilo za dejansko usposobljenost ter ceni šolska spričevala in naslove le pogojno s tem. Tega mnenja je nedvomno tudi sleherni slovenski kmet, ki bi nesposobnega strokovnjaka prej ali slej gotovo sam izločil kljub morda najvišji šolski predizobrazbi.

Upati je, da pripomorejo ta izvajanja do pravičnega pojmovanja in postopanja glede ene izmed najvažnejših javnih služb agrarne države.

Josip Sustić, Radovljica; Franc Malasek, Novo mesto; Franc Wernig, Laško.

Gora Benito Mussolini

Clement Vantel piše v »Journalu«: Tradicija hoče, da se obdari osebo, katere rojstni dan se praznuje. Poteklo je ravno 40 let, odkar je bil rojen Mussolini. Pritej priliki so mu črne srajce ponudile Montblanca.

To se pravi, da je Montblanc postal gora Benito Mussolini: krst se je oficijelno slavil preteklega 12. avgusta.

Evidentno je to impozanten dar, čeprav v resnici ne gre za več, kakor za polovico Montblanca, niti ne za celo polovico, ker meja reže ta savojski kolač in Francozom pušča vrhunec: štiridesetosemstideset metrov in se nahaja v Franciji.

Nekoliko ženatno mora biti imeti za homeniom goro in zlasti če ga ima diktator, sovražnik diskusije.

Duce ne bo mogel več zabraniti svojim nasprotnikom reči in celo natisniti:

»Mussolini je poln prepoved.«

Ali pa:

Gotova Mussolinijeva pobočja (francoska beseda pomeni tudi nagnjena) so nevarna: groze povzročiti katastrofalen padec. To tembolj, ker Mussolini nima izkušenih in previdnih vodnikov.

In tudi:

»Iz raznih krajev prihajajo vesti, da se Mussolini seseda. Se bo mar ta velikan končno sesul?«

Opozicija bo tako imela sistematično, če že ne Pireja za človeka, pa vsaj človeka za goro. In predstavljate si lahko vso korist, ki jo bo imela od te zamenjave kljub cenzuri.

Jaz za svojo osebo občudujem Mussolinija, ki je ena največjih osebnosti našega časa, čeprav vendar ne meri v višino 4800 metrov. In kakor je dal Atlas, ki je držal svet, svoje ime gori, more Mussolini, ki je eden stebrov naše zapadne družbe, brez dvoma posoditi svoje ime enemu delu Alp, iz katerih se sestavlja hrbtenica Evrope.

Vendar je pa nekaj precej smešnega v tej častilni mussolinizaciji Montblanca. Rimski cesarji sami, ki so se za živih dni pustili častiti kot bogovi, niso imeli nikdar tako visokih ambicij: ob času, ko je orel prisel od bregov Tibere, plaval nad vsemi Alpami, ni bilo gore Avgust.

Toda fašistovski entuzijazem se malo briga za smisel zmernosti, ki bi nam ubranil n. pr. spremeniti naš Montblanc v mont Coty. Kar pa je včasih precej vzemirljivo v tej prenapetosti, teli noriji naših prijateljev onkraj Benito-Mussolinija: manjka jim ironija vodnica in je celo ne razumejo.

Odtod toliko nesporazumljenj: postavljajo žalobog! visoko goro poleg onih, ki jih je že postavila narava sama med dvema narodoma, ki sta tako dobro ustvarjena, da bi se ljubila.

Nemanja Pavlovič, rad. kand. za okraj Dolnja Lendava:

PRESTOP RADIČEVSKIH ORGANIZACIJ K SOCIALISTOM.

Prestolniški in tudi posamezni pokrajinski listi so ponatisnili vest mariborske »Volksstimme«, kako da v Dolnji Lendavi radičevska organizacija nazaduje, ker da je 17 radičevskih organizacij prestopilo v socialistično stranko Jugoslavije.

Kot okrajni kandidat na radikalni listi za okraj Dolnja Lendava sem primoran popraviti to vest: je sicer res, da radičevci v tem okraju nimajo več onega števila pristavev kot preje, ni pa res, da bi vsi njihovi prejšnji volivci prestopili v Prekmurju zelo nepoznano socialistično stranko, temveč obratno po veliki večini vstopajo v vrste narodno radikalne stranke, katere državotvorni program zajamčuje deželi delo, red, mir in napredek.

Čeprav sem velik del svojega življenja preživel v žurnalističnem delovanju, vendar nisem nikdar hotel s pomočjo tiska govoriti o svojih uspehih. Ker pa omenjeni provincialni list meni nič tebi nič lansira take vesti, to moram povdariti, da si je baš radikalna stranka v dolnje lendavskem okraju pridobila dobro reputacijo vsled svojega popularnega gesla: iz naroda za narod.

V tem okraju prestopajo z navdušenjem večje in manjše vasi v vrste naše največje stranke, programu katere in njenim zaslugam niso mogli ugovarjati tudi njeni največji neprijatelji.

Pri tej priliki izjavljam tudi to-le: Mariborska oblast je edina oblast v državi, kjer so radikali brez vsakega razkola postavili v sporazumu s (Davidovičevimi) demokrati svojo listo.

To dejstvo je nad vse pomembno in dokazuje, da so štajerski radikali in davidovičevci na pravi in zato uspešni poti.

Beleške.

— Zakaj prinaša »Jutro« fotografije esdesarskih kandidatov?

»Ker jih po volitvah ne bo moglo. Tedaj se namreč prinašajo le fotografije — izvoljenih poslancev.«

EDINO PRAVILEN ODGOVOR.

»Slovenec« sprašuje »Slov. Narod« z ozirom na gotove nerednosti v nekaterih magistratih uslužbencev, če želi, da govori o teh stvareh naprej.

Mnenja smo, da se morajo afere, če so že prenešene v javnost, vedno razčistiti do konca! Dokler stvar še ni javna, je že še mogoče zatistiti kako oko, kadar pa poslana stvar javna, je to nemogoče. Tedaj mora iti stvar do konca, ali pa je javna morala ubita.

Zato naj gospodje pravočasno prevdarijo, če mislijo iti do kraja, ali pa naj molče. Na pol poti pa v takih stvareh ni mogoče ostati!

NAŠA STRANKARSKA ŽURNALISTIKA.

Največji notranje politične dogodke je danes brezdvomno sporazum med SLS in NRS za delo bodoče Narodne skupščine. Vse jugoslovensko časopisje zato z največjo vnemo piše o tem sporazumu in objavlja vsako vest, ki more pojasniti ta sporazum. Posebno važnost za umevanje dalekosežnih posledic tega sporazuma pa imajo izjave dr. Korošca in predsednika Vukičevića o sporazumu. Zato tudi vsi listi vsako izjavo obeh voditeljev objavljajo z debelimi črkami.

Razven seveda slovenskih strankarskih listov. Tako so n. pr. izjavo, ki jo je dal dr. Korošec našemu uredniku objavili večinoma dobesedno vsi največji listi v državi in na najodličnejših mestih, le oba slovenska strankarska lista sta jo prezrla.

Če jo je prezrlo »Jutro«, se ne čudimo, ker je Koroševa izjava za politiko SDS krepek udarec, da pa jo je zamolčal tudi »Slovenec«, pa je stvar, ki jo le slabo razumemo. Morda pa jo gospodje pri »Slovenecu« razumejo bolje.

Sokolstvo.

Ljubljanski Sokol. Lepo število telovadnega članstva, kakor tudi naraščanja, je na društvenem letnem telovadišču že nad mesec dni zaposleno s preureditvijo v povsem udobno telovadišče, ki bo odgovarjalo vsem zahtevam moderne telovadbe; je pa še mnogo, mnogo dela, vsled tega vabimo ponovno svoje članstvo in naraščaj na prostovoljno delo, da započeto preureditev vsaj v glavnem še pred zimo končamo; s tem prostovoljnim delom pa društvu prištedimo tudi lepe tisočake. Dela se sleherni dan od 9. do 12. in od 2. do pol 8.; vsakdo naj se zglaši neposredno na telovadišču. — Zdravo! — Odbor.

Širite »Narodni Dnevnik«.

Organizacija kmetijske službe v oblastih.

III. Opaziti je, da merodajni faktorji čimdalje bolj upoštevajo strokovnjake z akademsko naobrazbo in da se čimdalje bolj odpravljajo agronomi s polno srednješolsko in oni z nižješolsko izobrazbo. Sličen pojav bi bil naraven pri vsaki drugi stroki, pri kmetijstvu ga pa moramo smatrati za pogrešnega in sicer zaradi čisto posebne narave kmetijske službe in tudi predmetnih skuenj. Visoka šola goji kmetijstvo skoraj izključno kot znanost, ki naj bo temeljna podlaga široki praksi in vyzgaja zato predvsem agrome — znanstvenike — medtem ko nudi tudi

višja kmetijska srednja šola svojim gojencem v znanstvenem oziru docela zadostno podlago, je pa dokaj bolj usmerjena na bodoče praktično delovanje istih, ker se ozira v prvi vrsti na spajanje teorije s prakso. Podrobna praksa tudi največ potrebuje ravno takih moči.

Poglejmo Avstrijo, ki dela z vsemi sredstvi in s polno paro na pospeševanju kmetijstva in ki ima nedogledno več absolventov poljedelskih visokih šol kot mi. Avstrija ne samo, da ne zapostavlja n. pr. agronome — srednješolce v javnih in privatnih službah,

Dnevne vesti.

VOLILNA BORBA IN »NARODNI DNEVNIK«

Ker ima strankasko časopisje še vedno merodajen vpliv na velik del slovenske javnosti, zato misli ta, da mora biti tudi od strank neodvisen list enako enostranski, kakor so strankarski. Ta javnost ne razume, da ni naloga časopisa samo to, da propagira svoje misli, temveč da mora biti zlasti neodvisen list svobodna tribuna za vse dobro in pošteno misleče politične delavce.

Od vsega početka pa je »Narodni Dnevnik« naglasil, da hoče biti svobodna tribuna za vse in zato smo objavljali članke in nazore pristašev raznih strank. Prepričani smo tudi, da smo s tem večini svojih bralcev ustregli, ter so imeli tako ti priliko, da primerjajo izvajanja raznih zastopnikov strank in da potem lahko tudi objektivno sodijo.

Tudi v sedanji volilni borbi hočemo ostati zvesti temu načelu in zato bomo objavljali članke pristašev vseh strank, če ti nastopajo s polnim podpisom in če je ton njih izvajanj korekten.

Naravno je seveda, da članke, ki ga napiše pristaš SKS, ne bo v skladu s člankom, ki ga napiše pristaš SLS. Toda naši čitatelji naj vedo, da za podpisane članke odgovarja le njihov pisec in da so ti članki tudi samo mnenje pisca. Uredništvo pa odgovarja le za nepodpisane članke in samo ti so za program lista merodajni.

Drugod je že davno uveljavljeno, da morejo v istem listu voditi medsebojno polemiko pristaši najrazličnejših strank. V tem oziru je zlasti poučna beodrajska »Politika«, kjer morejo pod svojim podpisom propagirati svoje nazore pristaši vseh strank. Je to tudi edino pravilno stališče, ker je samo na ta način javnost pravilno informirana, ko pa je nemogoče, da bi si vsak politični delavec vzdrževal svoj list.

Upamo, da bo polagoma tudi slovenska javnost razumela, kaj je dolžnost lista, ki je svobodna tribuna za vse dobro misleče in da se bodo zato nehali oni nesmiselni občutki, ko da je »Narodni Dnevnik« nedosleden, ker se vsi njegovi članki ne ujemajo. Oni od uredništva imajo pač vedno svojo enako smer, dočim se podpisani članki le osebno mnenje njih avtorjev.

Tudi v politiki mora zavladati lirikalnost in zato upamo, da bo slovenska javnost znala upoštevati, da je vsaj z »Narodnim Dnevnikom« dobila svojo svobodno tribuno.

Kraljev dar Sokolu na Korčuli. Kralj Aleksander je podaril Sokolu na Korčuli novo zastavo. Zastavo je izročil Sokolu admiral Prica predpredvčeršnjim ob priliki sokolskega zleta na otoku Korčuli.

Kraljičin dar za ljubljensko dirko. Kraljičina Marija je podarila za najboljšega vozača včerajšnje avtomobilske dirke na Ljubljano zlati dozo s svojim monogramom.

Za pomočnika prosvetnega ministra je bil imenovan načelnik oddelka za srednješolski pouk v prosvetnem ministrstvu Dimitrije Magarašević.

Polovična vožnja za dijake. Prometno ministrstvo je izdalo nov odlok glede voznih olajšav za dijake srednjih šol. Dijaki imajo odslej štirikrat na leto pravico na polovične vožnje na državnih železnicah, in sicer pri odhodu na velike počitnice, o Božiču in Veliki noči ter pri vpisovanju v šolo. V zadnjem slučaju velja ugodnost samo za čas od 15. avgusta do 15. septembra.

Deloželja železničarjev-vagonarjev v Zagrebu. Zagrebska železniška direkcija je dostavila te dni nad 200 železničarskim rodbinam, ki stanujejo v vagonih na Sejmšću, nalog, da se morajo do konca tega meseca izseliti. Vsled tega si bo moralo 200 železničarskih rodbin s približno 1500 člani poiskati druga stanovanja, kar bo šlo pa spričo nizkih plač in visokih najemnin v Zagrebu težko. Zato so se obrnili železničarji na Savez najemnikov in na zagrebskega velikega župana s prošnjo za zaščito. Ob enem so poslali prometnemu ministru, ministru za socialno politiko in ministrskemu predsedniku brzoglavne proteste. Veliki župan jim je odgovoril, da bo poskrbel, da bodo dobili primerna stanovanja.

Otvoritev borze dela v Splitu. V Splitu se odprli te dni borza dela.

V ministrstvu prosvete je podpisan ukaz o razmestitvi profesorjev in ostalega učnega personala na srednjih šolah ter mnogo dekretov o dijaških štipendijah. Razmestitev, ki je prva za prihodnje šolsko leto, je elaborat posebne proforske komisije.

Tečaj za eksperimentalno pedagogijo in pedagogično psihologijo v Beogradu. Včeraj je bil odprt v Beogradu tečaj za eksperimentalno pedagogijo in pedagogično psihologijo. V tečaj je bilo sprejeto večje število učiteljev iz vseh krajev gržave.

Županstvo občine Trebnje razpisuje natečaj za izdelavo idejnih škie za novo uradno poslopje v Trebnjem. Razpis je objavljen v »Uradnem listu«.

Mednarodni turistični kongres se vrši sredi meseca septembra v Beogradu. Kongres bo trajal dva dni. Po kongresu pridejo udeleženci niz ekskurzij po naši državi.

Poprava luk na Jadranu. Iz Splita poročajo: Mnogo luk na Jadranu se nahaja v zelo slabem stanju. Tekom vojne se namreč za luke, ki nimajo zvez z zaledjem, ni ničesar storilo, vsled česar so porušili valovi obale. Da se temu nedostatku nekoliko odpomore, je votirala direkcija pomorskega prometja v Splitu za luko na Krku 100.000 dinarjev, za luko v Lastvi pa 182.000 Din.

Novi hangari na beograjskem aerodromu. V ministrstvu vojske in mornarice je bil odobren večji kredit za zgradbo dveh železobetonskih hangarov na beograjskem aerodromu. Z gradnjo se prične prihodnji mesec.

Stare poštne znamke. Ministrstvo pošte in brzjava je sklenilo, da proda vse

preostale stare poštne znamke krške in beograjske izdaje. Znamke bodo prodane dne 13. septembra v ministrstvu na javni dražbi.

Invalidska loterija. Udruženje vojnih invalidov priredi tudi letos veliko invalidsko loterijo. Srečke, ki bodo stale po 100 Din komad, se bodo pričele prodajati še tekom tega meseca. Zrebanje bo meseca januarja prihodnjega leta. Za glavne dobitke je določenih 25 potniških avtomobilov trdke »Prahac«.

Cegav je otrok? Januarja l. 1920, to je pred 7 in pol letom, je bilo najdeno v veži pred vratmi mariborske javne bolnišnice 6 dni staro dete ženskega spola, povito v plenici. Do danes ni bilo mogoče ugotoviti identitete tega otroka. — Kdor bi vedel kaj o tem otroku ali njegovih starših, naj to sporoči mestnemu magistratu v Mariboru (Konskripcijski urad).

Suša zatrla malarijo. Huda suša, ki vlada letos v Dalmaciji je izsušila razna močvirja — ognjišča malarije, vsled česar so poginile velike množine baciloscev. Naravna posledica tega dejstva je, da je malarija v Dalmaciji letos skoraj popolnoma prenehala.

Iz sodne službe. Imenovani so: Za kancelista pri dež. sodišču v Ljubljani Drago Grabnar, za kancelista pri okr. sodišču v Celju Anton Auer, za kancelista pri okr. sodišču na Vrhniki Anton Kržišnik, za kancelista pri okrožnem sodišču v Mariboru pisarniški oficijant pri okr. sod. v Ljutomeru Janko Bogatec, za kancelista pri okr. sod. v Celju pisarniški oficijant pri istem sodišču Anton Weber, za kancelista pri okr. sodišču v Murski Soboti pisarniški oficijant istotam Stefan Friedrich, za kancelista pri okr. sodišču v Škofji Loki vpokojeni orož. narednik kv Ljubljani Ferdinand Habjan, za kancelista pri okr. sodišču v Ptuj orož. narednik Josip Pintar, za kancelista pri okr. sodišču v Slovenski Bistrici sluga pri okr. sodišču v Laškem Metod Sprogar, za kancelista pri okrajnem sodišču v Mokronogu orož. narednik Josip Hebar, za kancelista pri okr. sodišču v Gor. Radgoni pehotni narednik-vodnik Josip Pogurje.

Nemški polet preko oceana se je ponesrečil. V nedeljo zvečer sta startali Junkerjevi letali »Bremen« in »Evropa« v Desau-u k poletu preko oceana. Na »Bremenu« sta odletela Edvard in Ristić, na »Europi« pa Loose in Köhl. Polet se je imel izvršiti preko Nizozemske, Edinbourgha, Glasgowa in Nove Fundlandije. Polet pa se je vsled neugodnih atmosferskih razmer, megle, viharjev in neviht, ponesrečil. Obe letali sta se morali v ponedeljek vrniti. Letalo »Europa« se je pri pristanku tako poškodovalo, da je za vsak nadaljnji polet nesposobno, vsled česar namerava ravnateljstvo Junkerjevih tvornic opremiti za transoceanski polet novo letalo. Posadka ostane ista. Dejstvo, da se je polet ponesrečil, je vzbudivlo po vsej Nemčiji veliko obžalovanje, vendar pa vlada povsodi prepričanje, da bo drugi polet, ki mora pa biti glede vremenske poročevalske službe bolje organiziran, uspel.

V Pragi se je pomnožilo število stanovanj v šestih letih za 57.496. Statistični urad mesta Prage je ugotovil, da je bilo zgrajenih od leta 1921 do leta 1926 v Pragi 4945 novih hiš s 57.496 stanovanji. Leta 1921 je bilo zgrajenih 406 novih hiš, leta 1922 50, leta 1923 720, leta 1924 981, leta 1925 1053, leta 1926 pa 1535. Največ novih hiš je bilo zgrajenih v Žižkovu, namreč 403, ki pa imajo samo 5226 stanovanj, dočim je v 318 novih hišah na Vinogradih 7265 stanovanj, v 210 novih hišah v Bubencu pa 6307. V splošnem se je zidalo, kot naravno, najmanjše v notranjem mestu.

Novo vseučilišče v Afriki. Vseučilišče v Loewenu (Belgija) je sklenilo, da ustanovi v Kongu novo vseučilišče. Zaenkrat bo število slušateljev le omejeno in bo imelo tri fakultete, in sicer medicinsko, poljedelsko in naravoslovsko.

Kongres zopet alkoholizem. Od jutri do 23. t. m. se vrši v Winona Lake-u v državi Indiana drugi svetovni kongres zoper alkoholizem. Radi velike oddaljenosti in velikih stroškov se udeleži kongresa iz Evrope le malo delegatov.

Mednarodna aviatična konferenca. Dne 1. septembra se prične v Haagu na predlog sovjetske Rusije mednarodna aviatična konferenca. Na konferenci bo predlagala, kot poročajo, Amerika enotno takso za zračni poštni promet.

Zračni fliakerji. Kot poročajo iz Berlina, prične graditi tvrdka Daimler v najkrajšem času majhne aeroplane, takozvane fliakerje. Tvrdka namerava otvoriti s takimi aeroplani potniški promet na mnogih progah. Proračunano je, da bo stal polet iz Berlina v Kopenhagen, ki bo trajal štiri ure, 40 zlatih mark, dočim stane vožnja po železnici v III. razredu, ki traja 41 ur 55 mark.

Prva žena, ki poleti preko oceana. Kot poročajo »Paris Midie«, je objavil nedavno angleški aviatik Macintosh, da želi sopotnik za polet preko oceana. Sopotnik naj bi pa plačal vse stroške poleta. Tej ponudbi se je baje odzvala te dni mlada, lepa Amerikanka milijonarka miss Mabel Bell, ki je ponudila v to svrhu 100.000 frankov. Mabel Bell bi bila prva žena, ki je poletela preko oceana.

Romanje na Trsat. V nedeljo in v ponedeljek so se vršile na Trsat velike cerkvene svečanosti, ki jih je obiskalo, kot se nam poročajo, tudi mnogo romarjev iz Slovenije.

Pustolovce. Nedavno se je zgasil v opekarni Kuman v iVnkovcih eleganten mladenič, ki se je predstavil kot pooblaščenec centralne »Rdečega križa« ter izjavil, da namerava priskočiti »Rdeči križi« po potresu in poplavih prizadetemu prebivalstvu na pomoč z opeko. Funkcionar »Rdečega kri-

ža« se je natančno informiral glede cene opeke in kazal veliko strokovno znanje. Končno je sklenil z opekarno pogodbo glede dobave 500 tisoč opek za ceno po 550 Din za 1000 opek. Pripomnil je, da bo »Rdeči križi« pogodbo še posebej potrdil. Elegantni mladenič je pokazal pri tej priliki celo vrsto starih pogodb, ki jih je bil sklenil z drugimi opekarnami. Vse pogodbe so bile pravilno izstavljene ter opremljene z žigom »Rdečega križa«. O kaki proviziji ni hotel ničesar čuti. Ko je že odhajal, se je vrnil še enkrat ter pripomnil, da bi se pač spodobilo, da bi darovalo podjetje kako malenkost za »Rdeči križi«, n. pr. kak dinarček pri 1000 opekah, kar bi neslo 500 Din. Lastnik opekarnice mu je izročil prav 500 Din za »Rdeči križi«. Ker pa je minilo od tedaj že teden dni, ne da bi prišlo od centralne »Rdečega križa« v Beogradu kako naročilo, se je obrnil lastnik tja ter izvedel na svojo žalost, da je nasledel prevejanemu goljufu.

K begu hajduce Stojke Marković. Zagrebska policija je eruirala soferja avtomobila, s katerim je pobegnila črnogorska hajdučica Stojka Marković v spremstvu svojega brata iz zagrebske ženske kaznišnice. Sofer je izjavil, da se mu Stojin brat, ki je naročil avtomobil, kakor tudi Stojka sama nista zdeli prav nič sumljiva. Peljal ju je do Tuškance, kjer sta izstopila. Ker sta vozništvu poravnala, se dalje ni brigal zanj. Zagrebska policija domneva, da se skriva Stojka Marković v Zagrebu, vendar je pa obvestila vse policijske oblasti v državi, da naj jo zasledujejo ter je prepričana, da bo Stojka kmalu aretirana.

Krvav boj med kačaki in orožniki. Iz Skoplja poročajo: Pri Giljani je prišlo do krvavega boja med orožniki in dvema kačakima tolpmama. Boj je trajal celo noč. Z obeh strani so se metale bombe. V boju je padel vodja Kačakov Djuna Rašiković, na katerega glavo je bila razpisana nagrada.

Tragična smrt kapitana. Iz Dubrovnika poročajo: Nedaleč od angleške obale je poginil te dni na odprtem morju drugi kapitan parnika »Dubač«, Dubrovnikan Penodo. Drugi dan, potem ko je zapustila ladja angleško obalo, je sedel na krov golob. Moštvo je hitelo po puške. S puško v roki je prihitel iz svoje kabine tudi kapitan. V trenutku, ko je prestopil prag, se je izprožil enemu izmed mornarjev puška. Urojektil je zadell kapitana naravnost v srce. Obležal je pri priči mrtev. Nesreča je bila povod, da se je govorilo o pobuni moštva zoper kapitana, ki pa je bil med moštvom splošno priljubljen.

Samomor v cerkvi. V cerkvi sv. Hieronima na Reki je izvršila te dni 18 letna služkinja Darnika Tesina samomor. Izpila je stekleničico strupa. Prepeljali so jo v brezupnem stanju v bolnico. Vzrok samomora je bila nesrečna ljubezen.

Zenske oropale umirajoče. Dubrovniška policija je prejela te dni ovadbo, da so neke ženske mater dobrovoljke dr. Josipa Dimovića, ki so prišle na poziv duhovnika, da ji v zadnji uri pomagajo, oropale. Policija je uvedla preiskavo ter je spravila nekoliko od teh hijen že pod ključ.

Slučaj kolere na Slovaškem. Neki češki list poroča iz Levic: Kočijaž lekašnjega veleposelnika Zelenicka je umrl pod simptomi kolere. Truplo je bilo obducirano, notranji organi pa poslani v svrhu bakteriološke preiskave v Prago. Vest še ni potrjena.

Thea Rasche ponesrečila. »United Press« poroča iz Poughkeepsie-ja, da je padla nemška letalka Thea Rasche s svojim letalom v reko Hudson. Zdi se, da je povzročil nezgodo defekt na motorju. Poškodovana ni bila pri tem niti ona niti njen spremljevalec Hans von Kirschner. Letalo je potopilo, predno so ga mogli privezati z vrvmi. Ker se je pripetila nezgoda samo 30 metrov od brega, so priskočili ponesrečenca takoj na pomoč ter ju naložili v navaden čoln in prepeljali na breg. Ko si je gospodična Thea Rasche nekoliko opomogla od preostanega strahu, se je pojavila zopet na kraju nezgode ter dajala navodila za rešitev letala.

Lindbergh vsled štrapač, ki so mu jih povzročila proslavljanja obolel. Iz Detroita poročajo: Lindbergha je sprejelo v Detroitu okoli 250.000 ljudi. Dasi je Detroit šele 17. mesto od 76ih, ki jih je nameraval Lindbergh obiskati do dne 23. oktobra, je Lindbergh vsled številnih govorov, ki jih je doslej slišal in govoril, tako utrujen, da se boji, da bi utegnil oboleti na živcih. Vsled tega namerava Lindbergh svoj propagandni polet prekiniti.

Senzacionalni razbojniški napad v Strasbourgu. V Strasbourgu se je pripetil te dni drzen roparski napad. Pri belem dnevu so napadli doslej neznani zločinci blagajnika neke velike tvrdke, mu odnesli listino s 4000 markami gotovine, izstrelili par revolverjskih strelcev v zrak in jo odkurili.

Aretacija večkratnega morileca. Pariški policiji se je posrečilo, da je aretirala enega od najbolj nevarnih mednarodnih zločincev Italijana Pollastrinija. Lopov ima na vesti osem umorov in nad 40 vlomov. Vse to je izvršil od leta 1925 dalje. Lansko leto je ustretil na kolodvoru v Ventimigliji orožnika, ki ga je hotel aretirati. Po izvršenem dejanju je skočil zločinec na vlak ter se odpeljal. Naslednji dan je ustretil dva karabinerja. V Parizu je izvršil italijanski lopov več težkih vlomov. Med drugim je v lovilni mil ob Božiču leta 1925 v meko trgovino draguljev v bližini opere, kjer je ugrabil za nad 1.000.000 draguljev in drugih dragocenosti. Mussolini je razpisal svojočalno na Italijana Pollastrinija visoko nagrado. Italijanska vlada je zaprosila takoj, čim je zaznala za aretacijo Pollastrinija, za njegovo izročitev.

Obtoženec, ki je oklofutal senatnega predsednika. Iz Berlina poročajo: Trgovski potnik Alfred Hampe je bil svojočasno obsojen na plačilo alimentov za dva nezakonitna otroka. To ga je tako razburilo, da je

udrl v uradno sobo senatnega predsednika ter je senatnega predsednika po srditem prepiru oklofutal. Hampe je vložil zoper sodbo priziv. Ko je imel biti zaslišan pri prizivni obravnavi senatni predsednik kot priča, je predlagal Hampe, da naj se presede njegovo duševno stanje. Predlog je bil seveda odklonjen, pravtako je pa »zmrznik« Hampe s svojim prizivom. Te dni pa je sedel hudi agent na zatočni klopi kazenskega sodišča. Omesel je radi dejanske zadlive predsednika senat in javnega nasilstva dva meseca ječe. — Malo je bilo!

Strahotni kozuhovinski ovratnik. Neka Angležinja si je kupila te dni lep kozuhovinast ovratnik. Njena mlajša sestra si je ovratnik zvečer izposodila. Ko se je vrnila s promenade, je obesila ovratnik na vrata. Drugi dan je ležal na tleh. Sestra jo je radi tega pokarala ter obesila ovratnik v omaro. Drugi dan je ležal zopet na tleh. Dekleta je postalo strah. Obesila ga je zopet na vrata. Drugi dan je bil pod posteljo. Dekleti je postalo tako strah, da sta nesli ovratnik nazaj n krznarju. Ko ga je krznar preiskoval, je začutil, da se v njem nekaj giblje. Zato ga je razdrl. Na grozo vseh prisotnih je skočila iz njega — kača. Zdi se, da je zlezla kača v kozuhovino med transportom preko oceana, nakar je spala svoje zimsko spanje, dokler se ni končno vsled toplote na telesu dekleta iz zimskega spanja prebudila.

Muhe enodnevnice ustavile promet na električni cestni železnici. Te dni se je odigral na Stetanjinem mostu v Pragi ne navaden prizor. Okoli poldneva je mirgolelo v zraku nad mostom v okolišču kakih 200 m na milijone muh enodnevnice, tako, da ni bilo videti naprej. Muhe so bile zletele spričo tropične vročine, ki vlada te dni v Pragi, močvirne bregove Vltave v mesto. Nad mostom jih je dohitela smrt. Bilo jim je toliko, da so ustavile ves promet. Uro pozneje je pokrivala cesto debela plast njihovih kadavrov, ki so jih morali naložiti na poseben voz elektricne cestne železnice, da je bil promet zopet omogočen.

Grofica — beračica. V Lizboni, glavnem mestu Portugalske, je ustavilo oko postavse sedemdesetletno beračico. Izkazalo se je, da se piše Josefina Botelho de Malo e Aloin in da izhaja iz ene od najnamenitejših plemiških rodbin na Portugalskem. Otroci v bližini njenega stanovanja so prepevali pesem, ki so jo sami zložili: »Revisa je sorodnica kraljev, a mora kljub temu beračiti in stradati.«

Bolezen falzifikatorja Windischgrätza. Iz Budimpešte poročajo: Princ Windischgrätz je bil v drugi operiran. Vsled tega je vložil njegov zastopnik na kompetentno mesto prošnjo za ponovni odlog kazni.

Čepice za mlade junake je na splošno željo založila »Brezalkoholna produkcija« v Ljubljani. Komad stane 40 Din, pri večjem odjemu se pošiljajo poštne prosto. Lične čepice se bodo brez dvoma kmalu udomačile med mladino, ki nosi rada tudi zunanji znak junaštva — popolne treznosti.

Hči ubila lastno mater. Kot poročajo »Tagespost« iz Celovca, je bila posestnica v vasi Wölling (občina St. Margarethen) te dni ponoči v spanju napadena, smrtonovarno ranjena in oropana. Kot storilka je bila izsledena njena hči. Dekle trdi, da je izvršilo zločin pod presijo neznanega ji možakarja, ki je prevzel tudi uropane stvari v prodajo. Dan po zločinu je prišla hči težko poškodovano mater obiskat. Mati pa jo je izdala, ko se je prebudila iz nezvesti, namram sosedom kot storilko, nakar je bilo dekle aretirano. Sokrivca, ki pa je najbrže fingiran, išče orožništvo doslej brez uspeha.

Tajinstven umor pri Budimpešti. V gozdu pri Alagu v bližini Budimpešte so našli zogljenelo moško truplo. Okoli trupa so ležali ostanki grmade. Oblastvena komisija je ugotovila, da gre za ostanke trupa osebe iz boljnih krogov, kar se da sklepati iz ostankev čevljev in kravate. Obdukcija je nemogoča, ker je ostalo od trupa skoraj samo okostje. Nalivi so izbrisali vsako sled. Poleg trupa je ležal tudi samokres. Če je storilec svojo žrtev najprej ustrelil, nato pa šele zažgal ali pa je sežgal nesrečnega živega na grmadi, ni mogoče ugotoviti. Vsi budimpeštanski detektivi so na nogah, da bi se misteriozen slučaj pojasnil.

Ljubljana.

1. — Zatvoritev mestne kopeli v Kolodvorski ulici. Vsled popraviljanja ni beljenja prostorov mestne ljudske kopeli v Kolodvorski ulici je mestna kopel do nadaljnjega naznanila v listih zaprta.

1. — Podpornemu društvu slepih, Ljubljana, Wolfova 12 so darovali: g. dr. Vladimir Kreč v zahvalo in priznanje g. primarija dr. Leopoldu Ješetu 250 Din, osobje tukajšnje skladišča delavnic in avtogaražne delavnice poštne telegrafa od svojih mesečnih prihodov 50 Din, aih prejemkov nerazdeljenih mu par 50 Din, poštne kolonije dijakinji žisti dobitček od poštne 94 Din. Vsem plemenitim daropredstave 94 Din. Vsem plemenitim darovalcem najiskrenejša hvala. — Odbor. — Podporno društvo slepih v Ljubljani.

1. — Akeija za »Treznostni dom« v Ljubljani. Stanovanjsko krizo občutijo tudi naše ljani. Stanovanjske organizacije in abstinentki krožne treznostne organizacije in abstinentki prostok, ki nimajo primernih poslovnih prostorov, sob za sestanke in lokalov, kjer bi se lahko stalno članstvo shajalo in gojilo domaćnost in družabnost. Znano je tudi dejstvo, da mladina tudi z dobro vzgojo polagoma zabrede v pivsko družbo ako ji ne nudijo primerni lokali potrebnega zavetišča v prostem času. Iz potrebe se je porodila misel s sodelovanjem v poštve prihajajočih organizacij zgraditi primeren treznostni dom tudi v Ljubljani. Ideja se takoj ne bo mogla realizirati, toda vztrajno dolgoletno pošteno delo hlako to misel uresniči.

1. — Brezalkoholna produkcija na jesenski razstavi. Vsi, ki žele razstaviti brezalkoholne izdelke na jesenski razstavi v Ljubljani, ki se vrši od 17. do 26. septembra t. l., naj se čimprej prijavijo »Brezalkoholni produkcije« v Ljubljani, Poljanski nasip 10.

Nepoštena polemika.

Včerajšnje popoldansko glasilo kliče ob-
javlja v dr. Koroševem govoru naravnost
senzacionalne podnaslove. Samo čujte! »G.
Korošec na umiku. — Nič več revizije usta-
ve in gosposke zbornice!« Tako senzacional-
no se glase podnaslovi, preračunjeni na in-
stinkte onih političnih modrijanov, ki ne či-
tajo od političnih vesti samo debelo tiskane
enaslove, sicer pa »samo škandalno kroniko,
ki nosi v »Sov. Narod« poetičen naslov: »Iz
pestre ljubljanske kronike.«

Vsak si pomaga, kakor si pač zna in zato
tudi ne bi ničesar rekli, če si skuša »Slov.
Narod« pomagati s senzacionalnimi naslovi.
Toda biti morajo pošteni. To pa citirani pod-
naslovi »Slov. Narod« niso.

Kdor je prečital dr. Korošev govor, ta se
je pač prepričal, da pomeni ta govor vse prej
ko umik. Dr. Korošev govor je nasprotno
jasen program za bodočnost in še bolj jase-
n dokaz, da se ni treba dr. Korošcu pred ni-
komur umikati. (Kvečjemu pred modrostmi,
ki se izlivajo iz vsake številke premodrega
»Slov. Narod«, kajti te modrosti res niso
preveč koristne).

Naravnost neresnica pa je, če se govori o
umiku g. Korošca v zvezi z revizijo ustave.
G. Korošec je govoril o reviziji vedno le po-
gumno in ravno tako tudi v Rajhenburgu. Ne
more pa dr. Korošec zato, če nekateri nalašč
potvarjajo njegove govore, da morejo potem
polemizirati s potvornimi izjavami. Kdo pa
je tisti, ki potvarja, pa mogoče ugane »Slov.
Narod«, vsaj dokazuje njegova »Pestra ljub-
ljanska kronika«, da ima več ko detektivske
sposobnosti.

Toda »Slov. Narod« ni zagrešil samo ti dve
žurnalistični nepoštenosti, temveč še hujšo,

ki je tudi za sedanji volini boj značilna, ker
je ravno šef esdeesarjev apeliral za dostoj-
nost volilnega boja.

»Nič več gosposke zbornice!« — Tako piše
»Slov. Narod«. — Vprašamo, kdo pa je zahte-
val ustanovitev gosposke zbornice, kdaj pa
je bila ta zahtevana? Kakor mi vemo, je v
Jugoslaviji še nihče ni zahteval, temveč go-
vora je bilo vedno le o gospodarski zborni-
ci. Pač pa je to res, da je esdeesarski tisk
prišel nalašč pisati mesto o gospodarski
zbornici o gosposki zbornici, da je mogel
psovko o hemeroidarjih osmešiti boj za go-
spodarsko zbornico. Nalašč je ta tisk, čegar
šef apelira za dostojnost volilne borbe, čegar
taknil drugo besedo nasprotniku in sedaj ho-
če iz tega svojega nečednega manevra kova-
ti političen kapital. Je to taka nepoštenost,
da bi se stranka, ki jo je zagrešila v normal-
nih razmerah ne bi smela niti pokazati med
ljudmi. Nad vse žalostno je, da so pri nas
postali ljudje že tako topi, da se jim zdi tak
postopek kot nekaj vsakdanjega ter da tudi
to nepoštenost mirno prenašajo.

Povdarjamo pa, da je to nepoštenost za-
grešila stranka, ki kandidira v Ljubljani g.
dr. Kramerja. Dolžnost g. Kramerja je zato,
da nastopi proti temu načinu politične borbe
in to tem bolj, ker ima na tisk SDS velik
vpliv.

Ljudje se ne morejo deliti samo po poli-
tičnih vprašanjih, temveč tudi po moralnih.
Moralna pa zahteva, da se tudi o govorih na-
sprotnikov pošteno poroča in zato se naj g.
dr. Kramer izjavi, če odobrava pisavo esde-
esarskega tiska ali ne.

Ljubljanski volilci bodo potem vsaj lažje
tehtali.

da je gerent odstavljen in on zopet nazaj po-
stavljen, zadovoljen je advokat, ker je dobil
plačo za svojo intervencijo, zadovoljen je tu-
di gerent, ker je ostal naprej gerent.

Tako vlada sedaj vsesplošno zadovoljstvo.
Gerent upravlja hranilnico, upravni svet ima
razpustitveni odlok in advokat svoj denar.

Kratke vesti.

Predsednik Coolidge je oficijelno obvestil
vodstvo svoje (radikalne) stranke, da l. 1928
ne bo več kandidiral za predsednika Združe-
nih držav.

V južno - ameriški državi Boliviji je iz-
bruhnila velika vstaja Indijancev. Vstaja je
naperjena proti belokožcem. Prišlo je že do
bojev z vojsko.

Anarhist Sacco nadaljuje z gladovno stav-
ko. Sacco stavlja že 30 dni.

Armada Čangkajskega je bila vnovič po-
ražena od severnih čet. Nanking je pred pad-
cem in tudi Sangaj je že ogrožen.

Trgovinska pogajanja med Nemčijo in Ju-

goslavijo so bila zaključena. Pogodbi bosta v
kratkem izmenjeni.

Tudi Amerika se udeleži prometne konfe-
rence, ki jo je sklicala Zveza narodov.

Za naslednika de Jovenela bo imenovan
pri Zvezi narodov kot delegat Francije pred-
sednik soc. radikalne stranke Sarraut.

Sportne vesti.

LJUBELJSKA DIRKA.

Ob krasnem vremenu se je letos v drugič
vršila ljubeljska dirka, ki ji je prisostvovalo
4000 gledalcev. Samo na avstrijski strani so
našteli okoli 100 avtomobilov in motornih
koles, približno ravno toliko se jih je pripe-
ljalo na jugoslovenski strani. Prijavljenih je
bil 39 avtomobilov in 35 motociklov za hi-
trostno vožnjo ter 19 avtomobilov, 26 solo-
motociklov in 9 motociklov s privozom za
ocenjevalno vožnjo. Startalo je 47 vozil in
sicer 29 avtomobilov in 19 motociklov, med
temi 6 s privozom.

Start se je otvoril ob 10. dopoldne pod vod-
stvom starterja Hribarja, preds. Autokluba
Praprotnika, podpredsednika barona dr. Bor-
na in g. dr. C. Paulina ob navzočnosti pred-
sednika korošk. Autokluba g. dr. Mravlika,
društvenega predsednika g. Knocha, pred-
sednika avstrijskega Touringkluba g. M.
Wolffa in tajnika g. Kellermanna, borovelj-
skega okrajnega glavarja g. Gutenberga. Dir-
ka je pričela z ocenjevalno dirko motocik-
ljev.

Malo po 11. uri je prispel kot namestnik
Njeg. Vel. kralja princ Pavle, razentega an-
gleški, nemški, avstrijski in italijanski po-
slanik v Beogradu. Sledila je ocenjevalna vo-
žnja avtomobilov. Ob 1. uri 5 min je pričela
hitrostna vožnja avtomobilov. Absolutni zma-
govalec, ki je dosegel najboljši čas dneva, je
bil vozač Hansal na Steyr - Super - Sport v 10
min. (Lanski rekord znaša 11 min. 15 sek.).
Drugo mesto bi bil zasedel Ph. grof von
Berckheim na Mercedes - Compressor; neki
deček pa je takoj po startu stekel čez cesto,
grof se mu je hotel umakniti in je zavozil v
stran; v tem pa je počila pneumatika na pr-
vem kolesu, kolo se je nagnilo, se dvakrat
prekucnilo v zraku in obtičalo v grmovju! vo-
zač sam je dobil le lahke praske po glavi.
V klasi 4 je prvi zmagovalec Radovan Sa-
vatič na Alfa Romeo, drugi Karl Cerri na
Austro Daimlerju in tretji Edo Funk. V klasi
3 je zmagal Willy Strehler na Ansaldo. V
klasi 2 s 1100 — 1500 ccm si je priboril 1.
mesto Herman princ Leiningen na Bugatti,
2. mesto O. Žužek na Bugatti in 3. mesto Ra-
dovan Savatič na Steyr. V klasi 1 do 1100 ccm
je kot prvi dospel na cilj Karl Sarg na marki
Groftry v 12'50", kot drugi pa se je placiral
O. Žužek na Amilcaru.

TEKME ZA POŠKODBENI FOND.

S. K. Krakovo : S. K. Jadran 3:2 (0:0).
Mlado Krakovo je z zmago nad Jadranom
doseglo precejšen moralni uspeh. Res je, da
je nastopil S. K. Jadran samo z devetimi
igralci, vendar je to samo znak slabe orga-
nizacije in discipline. Tudi v splošnem se je
moštvo Jadrana pokazalo s prerokanjem
med igro kot jako disciplinirano. V igri
sami niso pokazali igraki Jadrana kot Kra-
kova posebnega znanja ter je igra sama
vsled tega trpela na dolgočasnosti. — Sod-
nik g. Betetto dober in predvsem objektiven.

A. S. K. Primorje : Z. S. K. Hermes 1:0
(0:0). V drugem paru Primorje : Hermes

je prišla publika na svoj račun. Primorje je
iz neznanih vzrokov nastopilo s samo rezer-
vo, dočim je Hermes poslal svoje najbolj-
še ljudi. Večji del igre je imel Hermes v
svojih rokah, imel pa je neverjetno smolo.
Tudi vratar Primorja je precej pripomogel
k temu, da ni šlo Primorje poraženo z
igrišča. Igra sama se je začela z ostrim tem-
pom, ki smo ga vajeni videti le redkokdaj.
Napadalni vrsti obeh strani sta bili izborni
podpirani po svojih ozadjih. Priznati se mo-
ra, da ima Primorje v svojih mlajših izbo-
ren material. Tudi Hermes, ki je nastopil
s par novimi močmi, je odlično odrezal.
Po igri sodeč bi morala biti zmaga njegova.
Sicer pa je edini goal igre padel tik pred
konecem. — Sodnik g. Smole dober.

S. K. Ilirija : S. K. Slovan 5:4 (2:1). Več-
no smolo ima Slovan, ki pri vsakem razpi-
su dobi sigurno za prvega nasprotnika S. K.
Ilirijo. Tako tudi včeraj. Obe moštvi sta na-
stopili s par rezervami, ki so se pa na obeh
straneh pokazale za uporabljive. Tekma, ki
se je vršila v zelo ostrem tempu, je poka-
zala, da S. K. Slovan ni več ono moštvo,
kateremu se je lahko poljubno nametalo go-
lov. pač pa, da je treba z njim resno raču-
nati. Tehnično premoč Ilirije je znal pari-
rati z borbenostjo, ki bi mu kmalu pripo-
mogla do neodločnega rezultata. Zastrelil
je namreč eno enajstmetrovko. — Ilirija ni
več ista, kot je bila v sredi pomladne sezo-
ne. Mogoče so temu krive počitnice. — Sod-
nik g. Kemperle.

Češki avijatičar Novak potolkel rekord
Junkersa. 10. t. m. se je dvignil pilot Novak
z avijatom z namenom, da potolče svetovni
hitrostni rekord, ki ga sedaj drži Junkers.
Novakov avijon je bil obtežen s 1000 kg ter
je Novak z njim prešel 500 km, tako da je
dosegel brzino 213.78 km na uro in s tem
potolkel Junkersov rekord od 209 km. —
Francoski avijatičar zapovednik Weiss je
podvzel 11. t. m. krožni polet po istočni Ev-
ropi po prostoru, velikem 8000 km.

Novi holandski rekordi. Holandska pr-
venstva, ki so se vršila prošle nedelje v
Haarlemu, so donesle presenečenje. Paulen
je bil poražen v teku na 400 m od Broosa v
50 sek. De Boer je postavil v skoku v dalj-
avo s 7.30 m nov rekord. Tudi haarlemska
stafeta 4 × 400 m je napravila s 3:28.2 min.
nov višinski uspeh. Van den Bergh je pre-
tekel 100 m v 10.8 sek. in 200 m v 22.2 sek.
zadnji navedeni čas znači rekord.

Srednjeevropski pokal za veslače? Po vzor-
cu srednjeevropskega pokala za nogometaše
se bo ustanovil tudi srednjeevropski pokal
za veslače. Tozadevna pogajanja so v polnem
teku. Povodom ekspedicije češkoslovaških
veslačev k mednarodni veslaški tekmi so
določili za enkrat, da se te tekme vdeležijo
češkoslovaška, poljska, ogrska in jugosla-
vija kot člani mednarodne veslaške federa-
cije. Zagotovljena je nadalje tudi vdeležba
Avstrije in ni izključeno, da bo startala tudi
Nemčija. Tekma bi se izvršila zajedno z ve-
slaškimi prvenstvi dotične države in bi ob-
segale veslanje s skifi, doubleskifi, štiri-
cami in osmicami.

ČANGKAJSKE ODSTOPI.

Sanghaj, 17. avgusta. General Čangkaj-
šek je izdal proglas na kitajsko ljudstvo,
v katerem razglša, da odstopa kot vr-
hovni poveljnik kitajske narodne vojske.
K temu ga je napotila kritika in neuspe-
hi njegovih vojaških operacij in pa šte-
vilne obdolžitve, da je on kriv razcepa
kuomintang. Ker mu je enotnost Kuomintang
nad vse, bo odstopil.

Naslednik Čangkajškega je general Li-
čajhung, katerega je imenovalo vodstvo
Kuomintang.

UBIT HAJDUK.

Beograd, 17. avgusta. Naše zunanje
ministrstvo je izdalo obvestilo, da bil
ubit zloglasni kačak Hazljijević - Zajac,
ki je še leta 1920 pobegnil preko naše
meje v Albanijo.

Hazljijević je postal v albanski vojski
major. S svojimi vojaki - kačaki je do-
stikrat prekorajčil albansko - jugoslovan-
sko mejo, kjer je ropal in plenil na na-
šem teritoriju. Zato je vlada razpisala
nanj nagrado 100.000 dinarjev tistemu,
kdor ga dobi mrtvega ali živega.

Pred nekaterimi dnevi je Hazljijević
s četo 30 kačakov vnovič udril na naše
ozemlje. Pri tem pa je imel smolo, da je
naletel na naše patrulje. Razvil se je
boj in v boju med našo patruljo in ka-
čaki so bili ubiti trije kačaki in tudi sam
Hazljijević - Zajac. — Po poročilu zuna-
njega ministrstva se nahajajo v Albaniji
še trije kačaki, na katere glave je raz-
pisala naša vlada po 100.000 dinarjev.

Vsi so zadovoljni

(K razpustu Mestne hranilnice v Mariboru.)

Nekega lepega dne se je vršila revizija
pri Mestni hranilnici v Mariboru, ki je našla
tudi neke nerednosti. Nekega lepega dne se
je razpustil upravni svet Mestne hranilnice in
je bil imenovan gerent. Nekega lepega dne
se je neka klika obrnila na nekega advo-
kata, da intervenira, da se razpuščenim uprav-
ni svet zopet postavi nazaj. Za to intervenci-
jo so tudi zaznali ljudje, vendar se ni nič
ukrenilo in sicer raditega, ker take in po-
dobne intervencije veljajo čez 100.000 Din in
bi neki advokat bil jezen, ker ne bi nič za-
služil. Nekega lepega dne se je gerent odsta-
vil in postavil zopet nazaj biviš upravni svet.
Nekega lepega dne pa se je ta odlok zopet
razveljavil in je ostal gerent naprej.

Pa recite, ako zdaj niso vsi zadovoljni. Za-
dovoljen je upravni svet, ker je dobil odlok,

Arkadij Averčenko:

SAMOMORILEC.

Osebe: Bilevič, samomorilec; inženjer
Beregov, njegov prijatelj; Liza, služkinja
pri Bileviču.

Kraj: Bilevičeva soba ponoči. V novembru
itd.

Bilevič (sedi pri telefonu in govori raz-
burjeno v aparat): »Torej ostane pri tem, da
je med nama vse končano? Dobro. Saj veste
še, kaj sem vam dejal? Če me zapustite,
umrem... Da, da, to ni šala... Kaj?...
Kako?... Kaj si lahko predstavljate, da bi
brez vas le en dan še lahko živel? Vi ste
moje vse, moje solnce, moje življenje...
Toda povejte mi vendar, za božjo voljo, kaj
se je zgodilo? Zakaj ne pridete k meni?
Kakšen način tako-le telefonično sporo-
čati?... Kaj?... Kaj pravite?... Niste
imeli poguma? Da ljubite drugega? (Besno.)
Sram vas bodi! Še kesali se boste za ta čin!
Phuj! (Odloži slušalko in hodi nervozno po
sobi. Očividno se bori z odločitvijo, gre po-
tem k pisalni mizi, odpre predal, vzame
samokres z njega, sede na stol pred pisalno
mizo in počasi nastavi samokres na senec.
Baš ko hoče sprožiti, vstopi Liza.)

Liza (zagleda samokres, plane k Bileviču
in mu po kratkem, ostrem boju iztrga orožje
iz roke): Za božjo voljo, gospod, kaj počnete!

Bilevič (energično): Daj mi samokres na-
zaj! Nobene pravice nimaš, da mi ga jem-
lješ. Tebi nič mar, kaj gosdam!

Liza: Ljubi, dobri gospod! To je vendar
greh! Tega ne morem dopustiti! Kaj se je
vendar zgodilo za božjo voljo!

Bilevič: Daj mi takoj moj samokres na-
zaj!

Liza (ga skrije za hrbtom): Za noben de-
nar na svetu! Samokresa ne dobite več.
(Jokaje odide.)

Bilevič (sam, sede k mizi, nasloni glavo
na dlani in razmišlja. Čez nekaj časa vstane,
gre k telefonu in govori): Halo! Prosim
2700... da... Kdo tam? Inženjer Beregov
sam? Dober večer, dragi prijatelj! Nikar se
ne jezite, prosim, da vas budim sredi noči.
Toda jaz sem obupan... Da, da, vse vam
bom razložil. Prosim, pridite takoj k meni.
Gre za moje življenje. Ni se vam treba oba-
čiti, kar plašč ognite, sem sam... Pridete!
Lepa hvala! Na svidenje! (Odloži slušalko,
sedi nekaj časa s povešeno glavo, poteni
vzame zopet slušalko v roko.) Gospodična,
prosim 1718... Gospodična, prosim močan
signal na 1718... Ti ljudje spe kakor pod-
gane... No, končno! Halo! Tam stanovanje
Lidije Mihajlovne?... Prosim, pokličite gos-
podično k telefonu... Kaj?... Se je odpa-
ljala? S kom?... S Tamarinom?... Čujte,
Paša, je bil Tamarin prej že pri njej, ko je
telefonično govorila z menoj?... Ka?... Po-
slušal je na drugo slušalko? (Spusti sluša-
ko.) Tako podlost! Tako podlost! (Zgrabi
zopet slušalko.) Čujte, Paša... halo, halo...
Paša! Je že šla! Ah, saj je vseeno!

Liza (vstopi, vsa objokana): Bi večerjali,
gospod? Imam dobro vino doma!

Bilevič (besno): Pustite me v miru!

Liza (prične zopet jokati): In tako dobra
zrezke sem kupila!

Bilevič: Pojdi k vragu s Tvojimi zrezki.

Liza: Če že nočete zrezkov, vam lahko
napravim jajca!

Bilevič: Pusti me v miru, sem ti že par-
krat dejal. (Zvonec.) Pojdi in odpi! To je
gospod inženjer. (Odide na levo.)

Liza (hitro ven in se takoj vrne z zasp-
nim Beregovom; joka): Prigovarjajte mu,
gospod inženjer! Hotel se je kontati!

Beregov: Bom že videl, kaj se da napra-
viti. Pojdi in pokličti gospoda! Povej mu, da
sem jaz.

Liza (odide).

Bilevič (vstopi): Ah, Beregov, lepo od vas,
da ste prišli. Če bi vedeli, zakaj sem vas
prosil, da pridete k meni, bi mi gotovo
oprostili, da sem vas budil. Toda sedite, pro-
sim! Kadite? Tu so cigarete in užigalice.
Hočete piti? Tu je vino.

Beregov (sede in si postreže): Hvala! Pri-
povedujte tedaj! Kaj se je zgodilo?

Bilevič (po kratkem premoru): Beregov,
veste, zakaj sem poklical vaš vas? Ker ste
mož brez predsodkov.

Beregov: To je res.

Bilevič: Uverjen sem, da me boste mirno
poslušali in me razumeli.

Beregov: Naravno.

Bilevič: Torej čujte, Beregov! (Svetočano.)
Odločil sem se, da končam svoje življenje.

Beregov (ne posebno začuden): Tako, ta-
ko!

Bilevič (prizadet): Vi pravite, tako, tako.
Naj razumem to kot protest?

Beregov: Kako?... Šinila mi je le neka
misel v glavo.

(Dalje prih.)

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

Številna poštna hranilnica št. 14.257

reg. zadr. z neom. zav.

Brzljavke: »KMETSKI DOM«. Telefon št. 2847

v Ljubljani, Tavčarjeva (Sodna) ulica šte. 1, pritličje

Da je:

Posojila na vsakršno, proti poročilu ter zastavi
premičnih in vrednostnih papirjev ter dovoljuje
kredit v tekočem računu pod najugodnejšimi
pogoji.

Obrestuje

vloge na knjižice 6% brez od-
čistih povedi

Večje stalne vloge in vloge v tek. računu po dogovoru.

Preskrbuje:

Kavcije, inkase, srečke in vrednostne papirje ter
čeke in nakaznice (nakazila) na druga mesta.

Uradne ure:

Vsak delavnik od 8. — 12. /, in od 3. — 4. /.

Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije.

Borze

17. avgusta.

Devize in valute.

Ljubljana. Berlin 13.515 — 13.54 (13.53),
Curih 1093.5 — 1096.5 (1095), Dunaj 7.99
do 8.02 (8.005), London 275.85 — 276.65
(276.25), Newyork 56.7 — 56.9 (56.8), Praga
168.2 — 169 (168.6), Trst 308.25 — 310.25
(309.25).

Zagreb. Amsterdam 22.73 — 22.79, Dunaj
7.99 — 8.02, Berlin 13.5088 — 13.5388, Bu-
dimpešta 9.925 — 9.55, Italija 308.25 — 310.25,
London 275.85 — 276.65, Newyork 56.675 do
56.875, Praga 168.2 — 169, Curih 1093.5 do
1096.5.

Curih. Beograd 9.13, Berlin 123.25, Lon-
don 25.21, Newyork 518.625, Pariz 20.33, Mi-
lan 28.2325, Praga 15.49, Budimpešta 90.55,
Bukarešta 3.215, Dunaj 78.075.

Efektii.

Ljubljana. Celjska 197 — 199, Ljubljanska
kreditna 142 — 0, Merkantilna 0 — 90, Pra-
stediona 850 — 0, Kreditni zavod 160 — 0,
Vevče 135 — 0, Slavonska 56 — 0, Sešir 104 — 0.

Blagovna tržišča.

Ljubljana. Les: Zaključenih je bilo 5
vagonov in 2 vagona suhih bukovih drv,
cepanic brez klad, fco vagon nakl. postaja
pa 19.50; 1 vagon bordonalov, merkantil-

nih, smreka, jelka, od 35×35 do 50×50, od
10 m naprej, večina 12 m, fco vagon meja
po 430; 2 vagona tramov merkantilnih, 4/5,
5/6, 6/7, fco vagon nakl. postaja.

V ČEM SE RAZLIKUJE ŽENSKA OD MOŠKEGA.

Dejstvo da stremi današnja žena za popol-
no enakopravnostjo z moškimi, nam vsiljuje
bolj in bolj vprašanje, če more biti ženska
na podlagi svojega ustroja sploh, moškemu
popolnoma enakopravna. Zato je proučila
moderna znanost razlike med spoloma do
minucioznosti. Bogati material je zbral dr.
Ehrenstein v Frankfurtu tedniku »Die
Umschau«.

Da je ženska duša drugače organizirana
kot moška, je razvidno že iz anatomske in
biološke dejstva. Ženski možgani tehtajo
približno za eno dvajsetinko manj kot mo-
ški. Individualni razvoj ženske poteka za
par let hitreje kot individualni razvoj mo-
škega. Dočim je moški šele z enindvajsetimi
leti fizično popolnoma razvit, je kohean fizi-
ni razvoj ženske že z devetnajstimi leti. To
kaže, da je duševna organizacija moškega
— ker rabi moški za razvoj dalje časa kot
ženska — višja. Po biološkem zakonu se
rodi kreature tembolj pomoči potrebna, čim
višje ranžira v vrsti razvoja. Dojenček žen-
skega spola pa se razvija mnogo hitreje kot

dojenček moškega spola. Dete ženskega spo-
la kljubuje tudi raznim otroškim boleznim
mnogo bolj kot dete moškega spola. Posle-
dica tega je, da je v vseh državah število žen
višje od števila moških. Čustveno življenje
ženske je mnogo bolj živahno in labilno, ču-
stveno življenje moškega je pa mnogo boga-
tjše; pri moškem so kulturni in politični
interesi mnogo bolj razviti kot pri ženski.
Tudi obseg čustvenega življenja je pri mo-
škem mnogo večji kot pri ženski, zato pa je
žensko čustvovanje v svojem ozkem področ-
ju bolj intenzivno. Žena si želi naravnost pre-
močnih vzbur čustev. Ona ljubi in sovraži,
živi in trpi mnogo bolj intenzivno kot mo-
ški. To se očituje že v bistvu deklice, ki pre-
je joka, je preje ginjena in preje navdušena,
prehaja preje iz veselja v žalost in reagira
močneje kot deček. S tem je razlagati tudi
večjo potrebo po družabnosti pri ženski. Lah-
ka razburljivost upliva tudi na navedene
lastnosti žene. Nečimernost je pri njej nekaj
navadnega; čut pravičnosti in čut dolžnosti je
pri njej manj razvit. Ženska je bolj nag-
njena k lažljivosti in hinavščini. Nasprotno
znaša število ženskih zločinov v Evropi samo
eno tretjino moških, zakaj ženski manjka za
mnogo zločinov potrebnih lastnosti kot teles-
ne moči, poguma itd. Kar se tiče volje, je
ženska bolj impulzivna, ona dela bolj brez
premisleka, je v svojem razpoloženju, sim-
patijah in navadah manj stalna, tako da se
ji očita že od nekdaj nepreračunljivost. Do-

čim stremi moški večinoma za pridobitkom,
močjo in častjo, prevladujejo pri ženski ne-
čimurnost in družabnost kot glavni motivi
njenege dejanja in nehanja. V intelektualni
steri duše glede čutilnih doznavanj med mo-
škimi in žensko ni razlike, če abstrahiramo
od barvne slepote, ki jo najdemo pri treh do
štirih odstotkih moških, dočim je ne najdemo
pri ženskah skoraj nikdar. Ženska je dobra
čpazovalka, kjer gre za njen ženski interes,
sicer pa zaostaja v tem oziru daleč za mo-
škimi. Ustvarjalna sila ženske je nedvomno
manjša kot ustvarjalna sila moškega. Da
imamo tako malo iznajditeljic, bi se dalo
razlagati s tem, da je bila ženska tolika ča-
sa od znanstvenega udejstvovanja izključena.
Toda na polju umetnosti se je vedno lahko
udejstvovala, kljub temu pa je število zna-
menitih slikaric in pesnic mizerno majhno.
Kar se tiče udejstvovanja na umstvenem po-
lju in v praktičnem življenju, priznavajo žen-
ske same, da je moški v svojih nazorih več-
krat pameten, stvaren in samostojen, dočim
se interesira ženska bolj za osebe kot za
stvari. Ljubezensko življenje igra pri ženski
neprimerno večjo vlogo kot pri moškem. Tu
veljajo besede me. de Stael: ljubezen je v
življenju moškega epizoda, za žensko pa je
ljubezen življenje. Seveda veljajo vse te ugo-
tovitve za povprečno žensko, posamezna žen-
ska utegne včasih moškega v njegovih spe-
cifičnih lastnostih tudi prekašati, pa to je
abnormaliteta.

Ilya Erenburg:

10

Ljubav Jeanne-e Ney.

(iz ruščine prevedel S. L.)

— Jaz sem jim vendar že poročal! Mi samo
denar tralimo. Pa mi ne verujejo. Sedijo v
Parizu in mislijo, da je tukaj najnavadnej-
ša, mirna vojna! Tukaj ni vojne! Tukaj je
— sam hudič vadi, kaj! Tukaj je navaden
spopad pobesnelih psov. Dokler se tukaj
drug drugega do dobrega ne pokoljejo, nima-
mo tukaj opravila.

Tako je rentičil gospod Ney. To rentičenje
je prekinila Jeanne, ki je tiho prišla v ka-
binet in laskavo poljubila očetovo plešo.

Dobro jutro hčerka. Položaj je pasji. Ver-
jetno je, da se čez dva ali tri tedne odpra-
vimo v Pariz. Se veselíš?

Obližje Jeanne-e pa ni kazalo nobenega
veselja. Nasprotno! Njene črne, od neprespa-
ne noči podplute oči so nekako drugače gle-
dale očeta; žalostno in zmedeno. To ni prav
nič osupnilo gospoda Ney.

— Kaj ti je, dete? Si bolna? Kakor vidim,
ti ni dobro. Ali naj pokličem doktorja?

— Ni treba. Sem zdrava.

— Kaj pa ti je pravzaprav?

— Papa, hotela sem vam nekaj povedati,
pa strašno težko o tem govorim. Počakajte!
Tako povem! Z menoj se je zgodilo nekaj
strašnega. Najbrže bom umrla.

Jeanne je zajokala. Gospod Ney se ni
samo v šali vznemiril. Kaj se vse lahko pri-
peti mlademu dekletu v tej divjaški deželi?
Jeanne se je sinoči sama sprehajala, domov
je prišla pozno in tudi ni vstala k prvemu
čaju. Kaj naj to pomeni?

— Papa, Vi me morate razumeti. Sama
ne vem, kako se je to zgodilo. Zdi se mi,
da — ljubim!

— Kako to — ljubíš? Ali razumeš sama,
kaj govoriš? Odgovorjaj! Ti si napravila
kakšno glupost?

— Nič nisem napravila. Povem vam pa,
da ljubim. To je strašno! Zdaj sem sposob-
na na vse!

— Jaz te o tem ne sprašujem. Ali me ne
razumeš? Kako bi ti to povedal... No, na
primer, ali te je on poljubljal?

— Samo enkrat. Roko.

Gospod Ney se je takoj pomiril. Še celo
vesl je postal. To ni lahko delo za samot-
nega vdovca — vzgajati hčer in poleg dru-
gega še v taki barbarski deželi. No pa do-
bro, da se je to tako končalo! Pomirjeni oče
je začel celo življati nekaj razposojenega
iz »Carmen«. Jeanne pa je še vedno jokala.
Ko je gospod Ney pogledal na hčer, se je spet
spomnil njenih besed in se je znova raz-
srdil.

— Izvoli prekiniti svoje ljubimkanje z div-
jaki! Počakaj, da pridemo v Pariz, potem...

Kdo pa je ta nesramnež?

— On? Bil je študent, zdaj pa... zdaj je
pa...

Ne! Jeanne tega ni mogla izreči! Celu uro
jo je gospod Ney mučil, pa ni mogel nič iz-
vleči iz nje.

— Mogoče je on revež? Zdaj so namreč
vsi dostojni ljudje postali reveži. Zakaj mi
ne odgovorjaš? Ti me hočeš ubiti s svojo
trmo! Kaj pa je on, tat?

— Ne! Ne! Papa, ne smete se name jezi-
ti! On je... on je boljševik! Ne, ne! Ne
govorite! On ni zločinec, on je drugačen
boljševik, dober...

Tega pa gospod Ney že ni mogel več pre-
nesti. Njegova pleša je govorila še bolj raz-
ločno, ko hripavost in nahuha, da on lahko
vsak trenutek umrje. Nehvaležna hči. On je
vstal. Dušič se, je odpel telovnik. Podoben
je bil junaku iz antične tragedije. Bil je že
pripravljen, da prekolne svojo hčer, ko se
je naenkrat zavedel in premislil: ona je ven-
dar navadna neumnica! To vendar še ni ne-
sreča, če ji je enkrat poljubil roko. Dobro
jo bom prijel v strah, pa ji bo takoj prešlo.

In gospod Ney ni začel samo kričati, ampak
rjovel tako, da so se tresle ves japonske
vaze pobeignivega v Carigrad karaima Sa-
ruma.

— On te hoče oskrumiti! Ali razumeš?
Oskrumiti, kakor navadno sobarico.

— Ne, ni res! Tudi on me ljubi. On lahko
postane moj mož.

Zdaj pa Gospod Ney ni vzdržal: izražajoč
strašen sarkazem se je on nenaturno, ka-
kor v operi razhotal. Njegova pleša je
postajala višnjeva in treba se je bilo res bati
za njegovo zdravje.

— Mož? Kaj ti ne poveš! Ali so boljševiki
sploh lahko možje? To niso možje! To so —
velblodi! To so še več ko velblodi — to so
apaši! Jaz te bom zaprl! Naj se samo pre-
drzne pokazati sem nos. Ga dam aretirati,
obesiti! Jaz ga...

Ostalo je nepojasnjeno, kaj je hotel še z
njim napraviti ogorčeni oče. Sluga Vanja
je že zdavnaj trkal na vrata kabine, am-
pak rjovenje gospoda Ney je zadušilo vse dru-
ge zvoke. To rjovenje se je slišalo tudi v
sprejemnici, kjer je nekega posetnika, ki ga
je slišal, spreletaval mráz; zdelo se mu je,
da v hiši ne stanuje član francoske misije,
ampak abesinski lev. Nazadnje je Vanja, ki
se je naveličal trkati, malo odprl vrata in
skozi režo je zlezel njegov smešni nasek.
Ta nasek je s tem postal pravi dobitnik za
vse: on je pretrgal mučno objasnjevanje in
je mogoče tudi rešil gospoda Ney pred kapjo.
Vanja je spoštljivo podal gospodarju vizitko,
na kateri je bilo s svinčnikom pripisano: »v
skrajno važni in tajni zadevi.«

(Dalje puih.)

Kompletne potrebščine
za šivilje, krojače, čevljarje in tapetnike, kakor
tudi sukance, svilo za šivanje v vseh barvah,
vezenino, čipke in razne porte kupite najče-
nejše pri

Josip Petelinc-u

Ljubljana, ob vodi blizu Prešernovega spomenika.
Na veliko! Na malo!

Carlinsko posredniški in špedicijski bureau

»GROM«

LJUBLJANA, Kolodvorska ulica 41
Naslov brzojavkam: »GROM«. Telefon 2454.

Podružnice: Maribor, Jesenice, Rakek.

Obavija vse v to stroko spadajoče posle najhitreje
in pod kulantnimi pogoji.

Zastopniki družbe spalnih voz S. O. E. za ekspresne
pošiljke.

VINOCET

tovarna vinskega kisa, d. z. o. z., Ljubljana

nudi
najfinejši in najokusnejši
namizni kis iz vinskega kisa.

Zahtevajte ponudbo. Telefon šte. 2359.

Tehnično in higijenično najmoderneje
urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 12, II. nadst.

Burgit

eventuelnim ranam je »BURGIT-ova« kopelj. Burgit, Ges. m. b. H.,
Frellassing. Generalno zastopstvo:
IVAN SVETEK, Novo mesto (Slovenija).

TISKARNA »MERKUR«

GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 23.

TELEFON ŠTEV. 2852.

TELEFON ŠTEV. 2852.

Se priporoča za vse v tiskarsko stroko spadajoča dela

Širite »Narodni Dnevnik«!

Potrji globoke žalosti naznanjamo tužno vest, da je naš preljubljeni
sopro, sin, brat, svak in stric, gospod

ROBERT MOSKOVIČ

družabnik tvrde brata Moskovič

dne 12. avgusta 1927 po kratki in težki bolezni v 58. letu starosti v sa-
natoriju »Fuerth« na Dunaju preminul. Zemeljske ostanke blagopokoj-
nega smo prepeljali v Baden pri Dunaju, kjer smo jih dne 14. t. m. po-
ložili na tamkajšnje pokopališče k večnemu počitku.

Prosimo tihega sožalja.

Elsa, soproga; Matilda, mati; Feliks, brat; Klarica, svakinja;
Verica in Julček, nečaka.

V Ljubljani, dne 17. avgusta 1927.

MALI OGLASI.

Za vsako besedo se plača
50 par. Za debele tiskane
pa Din 1.—.

Drva - Čebin

Wolfova 1/II. - Telef. 24

Dipl. pravnik

želi nastopiti primerno
lsužbo. — Cenj. ponudbe
pod šifro »Pravnik« na
upravo lista.

KUPIMO

aledeče knjige — tudi
rabljene: »Trije muške-
tirji«, »Dvajset let pozne-
je«, »Deset let pozneje«.
Jugoslovanska knjigarna,
Ljubljana.

Prodajalka

dobra moč v mešanem
blagu, želi premeniti me-
sto. Cenj. dopise na upr-
vo tega lista pod šifro
»Zanesljivac«.